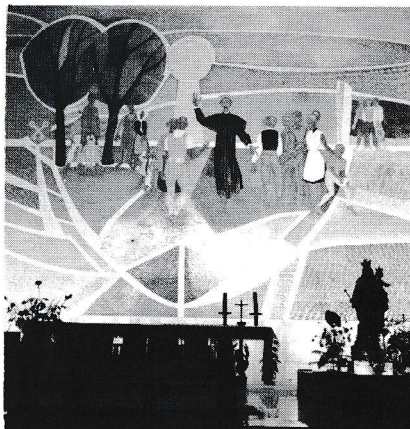

SALEZIJANSKI VESTNIK

1/1979

Veliki mozaik sv. Janeza Boska v cerkvi Marije Pomočnice v Zagrebu

SALEZIJSKI VESTNIK
Glasilo salezijanske družine
Leto 52 (1979) št. 1 – 31. 1. 1979.

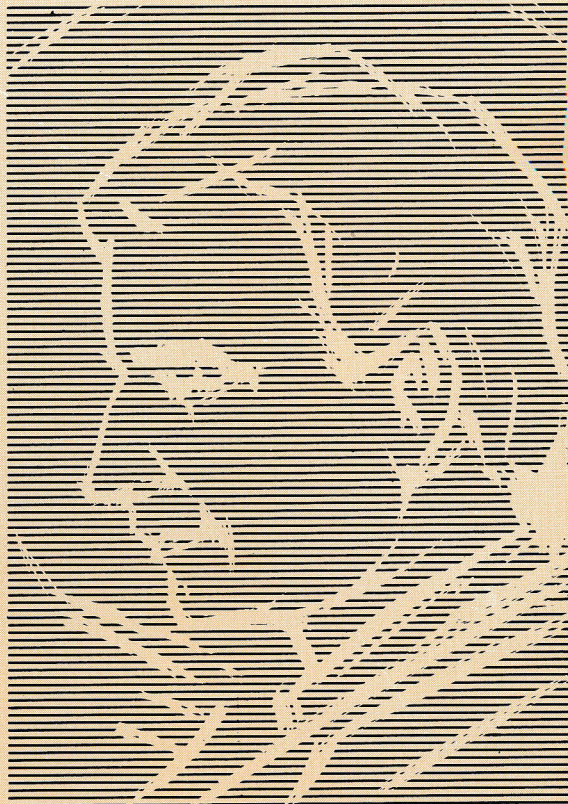
Izdaja Salezijanski inspektorat
Ljubljana, Rakovniška 6

Odgovarja in ureja
dr. Stanis Kahne (stk)
z uredniškim odborom

Oprema: Ivan Kogovšek
Tisk: Tiskarna Ljudske pravice
Ljubljana

VSEBINA

- 3 Leto otroka
- 4 Pristopili so k božjemu oltarju
- 6 Karol Wojtyła in salezijanci
- 8 Vzgajajmo kakor Don Bosko
- 9 Marija prenavlja Don Boskovo družino
- 10 Salezijanski sotrudnik
- 12 Iz Sevnice
- 13 Pedagoška fakulteta salezijanskih sester
- 14 Potreba po zgledih
- 15 Od tu in tam
- 16 Doktorat za človekove pravice
- 17 Poljski knez – salezijanec na poti k oltarju
„Salezijanski razgovori 1978“ v Salzburgu
- 18 Od tu in tam
- 19 Iz družine molivcev za duhovne poklice
- 20 Ali ga poznate

IME MU JE BILO JANEZ

„Besede vlečejo – zgledi mičejo!“
Kdo še ni izkusil te prastare resnice? !

Danes se nam zdi,
da se kar ne moremo
sproščeno zagnati v gotovost
novega krščanskega življenja:
imenitna se nam zdi podoba preteklosti . . .
potrebna je nova podoba prihodnosti!
Kako brez notranjih trganj
zaživeti „vrhunsko“ krščanstvo danes?
Kako združevati današnjo neugnano mrzlico del
in popolno predanost božji besedi v poslušanju?
Ali res ni rešitve?

Že na začetku industrijske dobe,
je Bog poslal človeka, ki mu je bilo ime JANEZ.
Ta je pričeval,
da je mogoče biti trgovsko mrzličan v delih,
a meniško zbran in mistično združen z Bogom.

Zavedal se je,
da je odrešenje veličastno delo,
ki se uresničuje prav tu uro in prav tu, kjer živim.
Temu dogajanju je podaril vse svoje moči.
SVETI JANEZ BOSKO meni,
da je potrebna le živa vera,
da si SLUŽABNIK ODREŠENJA,
ki moraš : OBRODITI SADOVE:
bodi torej s srcem ves v Bogu – saj si njegov poslanec
in potrebuješ njegovega duha in Duha;
bodi z rokami in nogami ves pri bratih,
saj si zanje edina vidna podoba božje dobrote.
„Bodi srčen, pogumen in krepak!“

LETO OTROKA

Z MARIJINO POMOČJO URESNIČUJMO VZGOJNI IN PASTORALNI NAČRT DOBROTE

Egidij Viganò

Velilo vrhovnega predstojnika salezijanski družini za leto otroka

Letošnje leto je posvečeno otroku. Sto let je minilo, odkar je Janez Bosko začel izdajati Salezijanski vestnik s posebno obliko naslovne strani: na njej je bila podoba sv. Frančiška Saleškega in osem misligelov na apostolsko dejavnost kristjana. Štiri od teh se nanašajo na mladinski apostolat in jedrnatost izražajo ljubezen Dobrega pastirja do mladih ljudi, ki naj jo v vsakem času posnemajo vsi Kristusovi učenci. Izražajo aktualnost don Boskove karizme danes, daru Duha Cerkev in človeštvu, v moči katerega naj sprejema in spremlja mladi rod. Naj tudi nam služijo v premislek:

- „Kdor otroka sprejme v mojem imenu, mene sprejme“ (Mt 18, 5).
- „Nujno je, da skrbimo za otroke, zakaj njim je namenjeno nebeško kraljestvo“ (sv. Justin).
- „Priporočam vam otroke in mladino. Z veliko vnemo skrbite za njihovo krščansko vzgojo. Dajte jim v roke knjige, ki jih bodo naučile
- Podvojite sile in svoje sposobnosti, da boste ubranili otroke in mlade ljudi pred nevarnostjo pokvarjenosti in nevernosti in tako pripravili nov rod“ (Leon XII.).

S tem, da je don Bosko napisal te misli na naslovno stran Salezijanskega vestnika, je hotel kot prerok pravičnih zahtev mladega rodu podčrtano pokazati salezijancem, Hčeram Marije Pomočnice in salezijanskim sotrudnikom, kako nujno je, da s skupnimi močmi skrbimo za pristno dobro mladih ljudi, ki so po njegovi opredelbi „najbolj delikatni in dragoceni del človeške družbe“ (v uvodu: „Načrt pravilnika za Oratorij“).

x x x x x

Letos nam sedmi don Boskov naslednik naroča v vezilu: „Z Marijino pomočjo uresničujemo vzgojni in pastoralni načrt dobrote. V ta namen pospešujemo novo odkrivanje, poglobitev in nov zagon don Boskovega preventivnega sistema v vsej salezijanski družini.“

– „Z Marijino pomočjo.“ Tako so uresničevali po Jezusovem naročilu načrt rasti božjega življenja v posameznikih in začetnih občestvih prvi kristjani, ki so v osebi apostola Janeza Jezusovo mater vzeli „k sebi“, da bi med njimi nadaljevala od Boga ji zaupano materinsko nalogo. Tako je po božjem razsvetljenju s posebnim izkustvom učinkovite Marijine navzočnosti v salezijanskih domovih delal Janez Bosko. Z Marijino pomočjo naj torej nadaljujemo don Boskovo poslanstvo v prid današnjemu mlademu človeku.

+ „Uresničujemo pastoralni in vzgojni načrt dobrote.“ V spominih Janeza Boska (MO, str. 141) najdemo razlog, ki ga on sam izrecno navaja, zakaj je izbral za zaščitnika svoji družbi sv. Frančiška Saleškega. Gre za posebno utelešenje evangeljske pastoralne metode: „ljubezen, dobrot, vljudnost, velika mirnost in izredna krotkost“. Ustanovitelj salezijanske družbe je naravnost zahteval od svojih sodelavcev, da bi mu pomagali napraviti iz vzgojnih domov to, kar je pred nekaj leti – 6. avgusta 1972 – dejal pokojni Pavel VI., naj bi bila vsaka krščanska družina: „kraj pričevanja o božji ljubezni“, sposobna „v mladem rodu prebuditi osebno oklenitev Kristusa“. V tem smislu nas 21. vrhovni občni zbor salezijanske družbe še posebej opozarja na eno od osnovnih drž vzgojitelja: na takšen odnos do mladih, ki jim bo omogočil, da bodo vrednote sprejemali ne zato, ker bi jim bile „vsiljene“, ampak, ker jim bodo prepričljivo in z ljubeznijo predložene (prim. D 21, VOZ-a 101). To je dobrot Kristusove krotkosti, ki človeka spodbuja, da si sam dela „silo“ in tako otme božje kraljestvo, a pri tem gorečem prizadevanju ne dela hrupa, ne vpije in ne dela nasilja nad nikomer (prim. Iz 42). Prislunhimo znova don Bosku, ki nam kot izkušen vzgojitelj govori o tej značilnosti dobrote:

- „Gotovo se je lažje razburjati, kakor potrpeti, groziti otroku, kakor ga prepričati.“
- „Lažje je za našo nepotrpežljivost in prevzetnost kaznovati tiste, ki se upirajo, kakor pa jih poboljšati s tem, da jih vztrajno in z dobroto prenašamo.“
- „Sramujmo se, če bi kdaj dali vtis, da hočemo gospodovati. Ne gospodujmo jim, ampak jim služimo z največjim veseljem.“
- „V duši ne sme biti razburjenja, v očeh ne zaničevanja in ne sramotilne besede na jeziku“ (Iz raznih don Boskovih spisov, zbranih v knjigi Bogoslužno branje 1, str. 268).

Nadaljevanje na str. 5

PRISTOPILI SO K BOŽJEMU OLTARJU

Šest salezijanskih bogoslovcev prejelo diakonat

Letos je prejelo diakonat 31 slovenskih bogoslovcev, sedem v Mariboru, 20 v Ljubljani in 4 v Postojni za kopersko škofijo. Med njimi je 24. decembra lani prejelo diakonat pet slovenskih salezijanskih bogoslovcev.

To so obeti za njihove starše, še bolj pa za salezijansko družbo in Cerkev v naši domovini. Naj jih predstavimo, kakor so na fotografiji: Zupan Lojze, Rakovnik Vladimir, Podbevšek Franc, Horvat Jože in Andolšek Jože.

Nekdo od njih je takole občutil svojo pot h Kristusu ob prejemu zakramenta za služenje bratom:

KO GOSPOD KLIČE

„Poklon križu!“ se sliši tam nekje v prednjih vrstah glas ceremoniarja. Zakristijska vrata se odpro, v prostor pljusnejo zategnjeni akordi adventno pobarvanih melodij. Množica zre v molčeč sprevod v belo oblečenih, ki molče, vsak s svojimi mislimi stopajo v prezbiterij. Čuden občutek, ko na sebi občutim tipajoče poglede vprašujoče množice. Mrke korne klopi, stoletno znamenje in priča dolgih ur molitve in petja psalmov, me nekoliko pomirijo. Notranje se zberem. Vse je na svojih mestih. Obred se začne.

Spiritual kliče vsakega posebej. Njegov glas se pri vsakem za hip ustavi, potem pa kakor daljni odmev splava pod sive oboke zamišljene arhitekture. Nežnemu in izgubljajočemu odmevu se pridruži tihi in plahi „Tukaj sem!“

Da, Gospod, kolikokrat in na kolikere načine si klical vsakega po imenu. Kolikokrat se je tvoj glas izgubil, še predno ga je dojelo človekovo uho, v katerem je odzvanjala pesem polj in travnikov, pesem ceste in gozda, pesem daljnjih obzorij in hitečih oblakov. Tvoj klic je bil kot glas mehkih čebeljih kril, ki te za hip zbudijo iz sladke zasanjanosti in zopet utihnejo v težki sopari cvetoče senožeti. Zopet drugič je bil tvoj glas močan kot oglušujoč grom, ki prepara preteče zatišje vročega popoldneva, da je še dolgo potem odzvanjalo in šumelo v ušesih. Klical si nežno, kot mati, ki rahlo, nežno budi dete iz spanja, da ne bi preveč nasilno pretrgala igrivih sanj, s katerimi se je igralo.

Bilo je kot v sanjah, ob petrolejki na steni, za veliko mizo v kotu, ko smo skupaj z materjo šepetali besede polne skrivnosti in sanjskih predstav. Tako čudno toplo in prijetno je bilo pri srcu, ko je na težke trepalnice legal že spanec, misli pa so počasi plavale daleč gori v planino, kjer je oče s sekiro in žago trdo služil naš vsakdanji kruh. Ustnice so se komaj vidno premikale in počasi sledile gorečemu izlivu duše: „Oče naš... Zgodí se tvoja volja... Zdrava Marija... prosi za nas...“

Da, bilo je kot v sanjah, ko sem se znašel na suhem, potem ko sem devetleten izgubil tla pod nogami in se nemočen prepustil slani vodi plime. Tema, šumenje v ušesih, občutek olajšanja in samopozabe. Velika uganka in presenečenje, ko sem stal ponovno na peščeni plaži. Resnično, bilo je kakor v sanjah!

Nekaj let brezskrbnega odraščanja: šole, tih in topel dom, neskončno skrivnosti in lepote na paši, v gozdu in potem na poti iz šole strela z jasnega, ko smo nemočni, z grozo v očeh zrlí tovariša, ki je poslednjič stegnil roko po rešilnem oprimku, potem pa ga je požrlo umazano dno tolmana. Tvoj klic, Gospod, je bil takrat oglušujoč, kakor top udarec po glavi, vendar

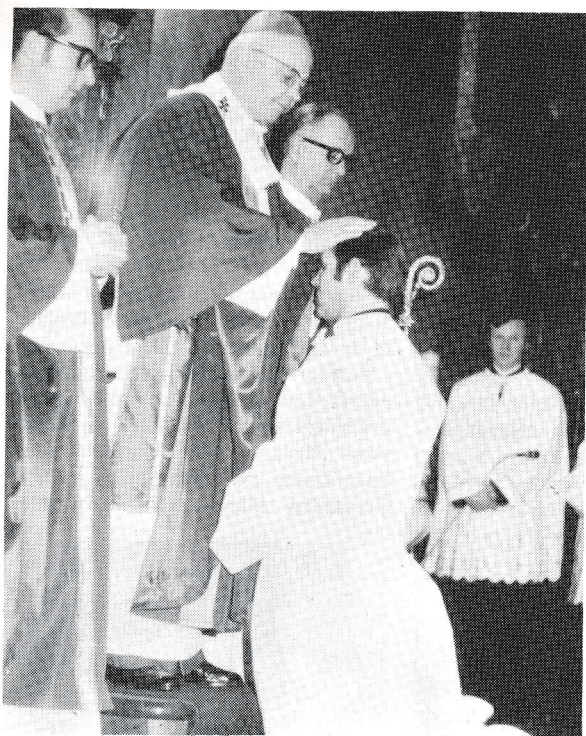
ljubeč, kakor je bila ljubeča tvoja roka, ki mi je devetletnemu v objemu valujoče plime ponovno podarila življenje.

Tiho in vztrajno si klical, ko smo kot nagajivi ministranti počasi, neopazno srkali vase skrivnosti tvoje ljubezni. Naše raztresene misli so bile daleč od tebe, toda ti si bil vedno pri nas. Nismo opazili, kako so se pletle skrivnostne nitke naše navezanosti nate. Zvonček, kadilnica ob slovesnih mašah, zlomljeni vrčki, nešteto pripetljajev ob tvojem oltarju so sedaj lepi spomini, v srcu pa je ostalo toplo čustvo, iz katerega se kakor iz kresa usipljejo vroče iskre proti nebu, če ob samotni uri dregne vanj drag spomin.

Klical si tudi v oglušujočem in monotonem ropotu strojev. Človek bi ne mogel verjeti, kakšna notranja tišina in spokojnost lahko vlada v duši, ko ti trušč in ropot tako napolnita ušesa, da ne slišiš več niti lastnega glasu. Koliko meditacij in razdetij med brnenjem topilnih peči, motorjev, črpalk, med škripanjem tekočih trakov in ječanjem obloženih žerjavov!

Življenje pa je valovilo kot morje. Iz neizmerne oceana tvoje previdnosti in ljubezni so venomer prihajali valovi in na lahno pozibavali čoln. Izpiranje mrež, vsakdanja skrb in misel na samostojno prihodnost je kot rahla koprena prepletla vse obzorje. Tvoja svetloba pa je čudno odsevala od valov, ki so ostajali za menoj. Skrivnostno je odsevalo v neznanih globinah. Neizmerna tišina je nastala, tišina polna vsebine, tišina polna šepeta...

Zaslišal sem svoje ime in brez obotavljanja vstal: „Tukaj sem!“ Še poklon škofu in sem ponovno stal med kandidati za diakone. Obred teče mirno naprej, napovedovalec razlaga njegov pomen, sam pa imam občutek, da sem na stopnicah. Ko poklekнем na zadnjo, začutim na glavi tresoče se roke posvečevalca. Vse je mirno in tiho, le od časa do časa to zbranstvo prepára želja ohraniti te trenutke v albumskih spominih.

Tako tesno pa je postalo pri duši, ko se je vsa vznemirjena in prevzeta dotaknila njega, ki se je zopet „poigral“ s človekovo usodo in je napolnil majhno školjko z oceanom svoje neizmerne ljubezni in skrivnosti. Vprašanja žgo, kot razjedajoč ogenj. Bo ta ocean do konca dni pošumeval v tej školjki? Bo radovedni otrok, ki jo bo nastavil na uho, slišal vse neizpete melodije ljubezni, ki so bile vlite vanjo? Bo prepričljivo pošumevala osivelemu in onemoglemu ribiču, ki je neštetokrat lomil vesla in trgal jadra na njegovih valovih in neustrašno zrl v njegove skrivnostne globine?

Kot privid iz onstranosti zaraščen obraz mistika, ki je izpovedal svojo izkušnjo:

„O norec, če se poskušaš nositi na svojih ramah!

O berač, če prihajaš beračit pred svoja vrata!

Pusti vsa bremena v rokah tistega,

ki lahko vse nosi;

nikoli se ne ozri in naj ti ne bo žal!“

*Pomirjenje se je razlilo čez strme bregove zbegano-
sti in z zaupanjem pogasilo žgoča vprašanja prihodno-
sti:*

„Če je to tvoja želja in če je to tvoja igra,

potlej vzemi mojo bežečo praznino,

jo poslikaj z barvami, jo prevleci z zlatom,

jo spusti po viharnem vetru

in jo razgrni v pisanih čudežih!“

vmr

Nadaljevanje s str. 3

Take krotkosti v dobroti bomo sposobni le, če bomo črpali moč v Kristusovi ljubezni, pripravljeni umreti na križu, in če bomo v veri trdno in praktično dali svoj pristanek dejstvu, da je Kristus odrešil vse ljudi. Le tako bomo namreč sposobni sprejeti don Boskovo prepričanje, da je „v vsakem mladem človeku, tudi najbolj zašlem, neka občutljiva točka za dobro; in prva naloga vzgojitelja je iskati prav to točko, to občutljivo struno in se je poslužiti“ (MB 5, 367).

— „Pospešujmo novo odkrivanje, poglobitev in zagon don Boskovega preventivnega sistema.“

K temu nas spodbuja v prvi vrsti mladina sama, ki v najrazličnejših okoljih išče luči na poti svojega življenja. Prav zaradi tega nas Cerkev spodbuja, „naj ohranimo in poglobljamo ustanovnikovo karizmo“ in v svojem apostolatu z „natančno opredeljenostjo“ in „brez dvomja“ izhajamo iz narave te karizme, ki je „sad Duha“ in zaupana Cerkvi za skupno dobro (prim. Navodila za odnose med škofi in redovniki, št. 11). In salezijanska družba nam po 21. VOZ-u pravi, da bo naš poklic oznanjevalcev evangelija stvaren samo tedaj, ko ga bomo živeli in znova dojel in udejanjili v „salezijanskem vzgojnem in pastoralnem načrtu“ (D 21, VOZ-a 4). Vrhovni predstojnik Egidij Viano pa v svojem pismu salezijancem trdi, da gre za naravo, ki je lastna salezijanski družini, in bi zato zgubili razlog za obstoj v Cerkvi, „če ne bomo ponovno udeležili preventivnega sistema“ (GVS 290, str. 58–59).

Znova bomo morali torej začutiti življenjskost vsebine in sloga don Boskove trilogije „razum, vera, ljubeznivost“, na kateri sloni njegov vzgojni sistem in s katero mora biti prežeta „vsa bogata dediščina človeških in verskih vrednot“, ki mlademu človeku zagotovijo zadostno moč v rasti človeškega in božjega

življenja (prim. D 21, VOZ- a 89). Znova bomo morali iz luči vere in izkustva vsakdanjega življenja globlje dojeti, da so vsi mladi zares žejni Kristusa — četudi ga v besedah vedno ne sprejemajo — in smo jim ga dolžni izrecno oznanjati, vsakemu na najbolj primeren način, kot učlovečenega Boga-Odrešenika, in zato kot edinega, ki usposablja človeka, „da misli, hoče in dela po evangeliju in so mu blagri vodilo življenja“ (D 21, VOZ-a 91). Zato bomo morali tudi ovrednotiti pedagoško zakramentalnega življenja, morda tudi v osebni življenju, posebno zakramenta evharistije in sprave, ki je za don Boska nujen „ključ vzgoje“. Ne bojmo se „spodbujati“ in „nuditi priliko za pogosto prejetje zakramentov“, kot nam to naroča don Bosko, ki nikdar ni silil svojih fantov k zakramentu, a jih je znal notranje tako razpoložiti, da so sami od sebe čutili potrebo po njih in jih radi in pogosto prejemali (prim. D 20, VOZa 326 in D 21, VOZa 93). Znova bomo morali na stežaj odpreti vrata vzgojnega prostora Mariji, da bo mogla prevzeti vlogo vzgojiteljice z navzočnostjo „matere“, „znamenja zmage nad grehom“, „pomočnice v vsakdanjem boju“, „vzora duhovne držē“ v odnosu do božjih skrivnosti in „vzora krščanskega življenja“ (prim. D 21, VOZ-a 94).

x x x x x

Naj predstavitev tega vezila zaključijo vrhovni predstojnik sam z besedami, s katerimi konča pismo sobratom o salezijanskem vzgojnem načrtu: „Skupaj si prizadevajmo za plodovitost don Boskovega zaklada. Do njega imajo pravico otroci in mladina. Od njega pričakuje blagodejen doprinos vse božje ljudstvo“ (GVS 290, str. 59).

Rudi Borštnik,
inšpektor

KAROL WOJTYLA IN SALEZIJANCI

„Za svoj duhovniški poklic se moram zahvaliti salezijancem“, tako je dejal Karol Wojtyła kot krakovski nadškof leta 1958 ob blagoslovitvi zvona za salezijansko cerkev v Osviencimu.

Naš župljan

V Krakovu imajo salezijanci župnijo Sv. Stanislava Kostka. Med župljani je bila tudi družina Wojtyła, ki se je leta 1938 preselila iz Wadowic v Krakov. Stanovali so na Tyniecki ulici 10. Mame niso imeli več. Umrta je že leta 1929, ko je bilo Karlu šele 9 let. Oče je s svojo delavnostjo uspel doštudirati svojega prvega sina, da je postal zdravnik, Karlu pa je omogočil vpis na Jagelonsko univerzo v Krakovu, da bi študiral literaturo.

Leta 1939 so nacisti vdrli na Poljsko. Karlovi načrti so se podrli. Vse kulturne ustanove so bile zaprte. Karol je moral prijeti za delo, da se je preživel, najprej v kamnolomu, potem v kemični tovarni. Skupaj z očetom sta pomagala preganjanim Judom, da ne bi končali v zloglasnem taborišču smrti v Auschwitzu, ki je nemško ime za Osviencim. V tovarni pa si je prizadeval za kulturni in verski dvig delavcev. Položaj se je zanj še otežil, ko mu je leta 1941 umrl oče.

Mladi Karol je bil član tudi župnijske Bratovščine živega rožnega venca. Duša bratovščine je bil krojač Jan Tyranowski, duhovni asistent pa salezijanec Vincenc Zaleski. Člani so se redno shajali pri krojaču. Bili so vsi mlajši od Karla. Skupaj so molili, brali sveto pismo in duhovne knjige in o branem razmišljali in se pogovarjali. Tako so utrjevali svojo vero in postajali apostoli. Med tovariši Karla je bil tudi Mihal Szafarski, sedaj vodja salezijanskih sodrušnikov v Krakovu. Takole pravi o Karlu:

„Karol je bil starejši od nas, toda nikdar ni vsiljeval svoje večje izkušnje. Hotel je, da smo si v vsem enaki v tovarstvu. Čeprav je bil resen in zbran, je znal tudi ob primernem času zabavati vse. Spo-

minjam se, da nam je ob sestankih bral izbrane odlomke iz del sv. Janeza od Križa. — Razen tega nam je bil Karol zgled drže v cerkvi. Vsak dan je bil pri maši, preden je šel na obvezno delo. Videli smo ga, kako je bil zbran, z molitvenikom v roki. Pogosto smo ga videvali, ko je klečal pred oltarjem Marije Pomočnice z rožnim vencem v roki...“

Mihal Szafarski nadaljuje svojo pripoved:

„Nekega dne nam asistent Zaleski naznani presenetljivo novico: Wojtyła in Truszkowski bosta začela študirati filozofijo, da bi postala duhovnika. Mi mlajši smo ju zavidali za njuno odločitve.“

Teološke študije so morali tedaj bogoslovci zaradi nemške okupacije opraviti tajno. Karolu je prišel na pomoč salezijanec Zbignev Baczkowski, sedaj na tajništvu poljskega episkopata v Varšavi. Svojo sobo v župnijskem domu je predelil z omaro na dvoje, da je omogočil Karolu miren kotiček za učenje, in ga poučeval latinščino.

Bratovščina rožnega venca v salezijanski župniji je rodila vrsto duhovniških poklicev: nekateri, kakor Mihal Zaleski in še nekaj drugih so postali salezijanci, nekateri drugi pa so šli med škofijske duhovnike ali v druge redove.

Karol novomašnik

Po končani 2. svetovni vojni, 1. novembra 1946, je Karol Wojtyła dosegel svoj cilj, bil je posvečen v duhovnika. Svojo prvo novomašno daritev je obhajal v svoji župniji pri salezijancih, v cerkvi sv. Stanislava Kostka pri oltarju Marije Pomočnice, pred katerim je začutil Gospodov klic in ga z molitvijo

utrjeval.

Mihal Szafarski je izjavil: „Kot škof in kardinal je Karol Wojtyła večkrat ponovil, da je v tej naši cerkvi prejel in utrjeval milost duhovniškega poklica. Pred nekaj leti, ko je opravljal kanonično vizitacijo naše župnije, je v homiliji izrazil zahvalo vsej župnijski skupnosti za pomoč, da je mogel uresničiti svoj poklic. Dodal je tudi: moji starši so me vzgojili v pobožnosti do Jezusa Kristusa, salezijanci pa so me pridobili za ljubezen do Matere božje.“

Zigmund Kuzak, ravnatelj v Osviencimu, kjer imajo salezijanci zavod za 200 obrtnikov, je zapisal: „Leta 1958 je ob priliki don Boskovega praznika prišel med nas škof Wojtyła. Blagoslovil je zvon, ki nam ga je podaril neki naš bivši gojenec, potem pa je predsedoval slovesni maši. Med homilijo je v naše veliko in veselo presenečenje

izjavil, da se mora za duhovniški poklic zahvaliti salezijancem.'

Avguštin Dziendziel, sedaj delegat vrhovnega predstojnika za salezijanske inspektorije na Poljskem, je dejal:

„Pred nekaj leti je Karol Wojtyła že kot kardinal in krakovski nadškof opravljal svojo kanonično vizitacijo v naši župniji sv. Stanislava Kostka. Kot salezijanski inspektor sem bil navzoč in sem slišal, ko je dejal: „Doma sem prejel splošno versko vzgojo, usmerjeno k Bogu in Jezusu Kristusu; v tej župniji pri salezijancih, pa sem se naučil marijanske pobožnosti. Tu pred tem oltarjem — in je pokazal z roko na oltar Marije Pomočnice — sem

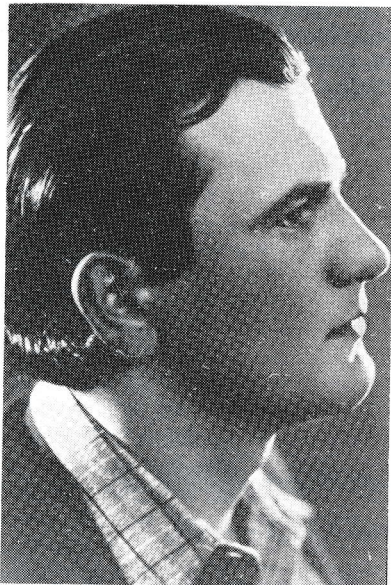
fe, naj bi od Svetega sedeža dosegli, da bi bil 24. maj praznik Marije Pomočnice za vso Poljsko. Med škofi, ki so podprli prošnjo je bil seveda tudi škof Wojtyła, saj ima v svojem grbu pod križem črko M z napisom: Totus tuus — Ves tvoj.

Leta 1974 so poljski salezijanci obhajali 75-letnico svojega delovanja v domovini. Jubilej so izročili pod pokroviteljstvo krakovskega nadškofa Wojtyła, svojega prijatelja. Bil je skupaj s kardinalom Wyszynskim na slavlju in pozdravil salezijanske predstojnike iz Rima in iz raznih držav Evrope, med katerimi sta bila tudi slovenski in hrvaški inspektor. Med vsemi se je najbolj zanimal za dober potek

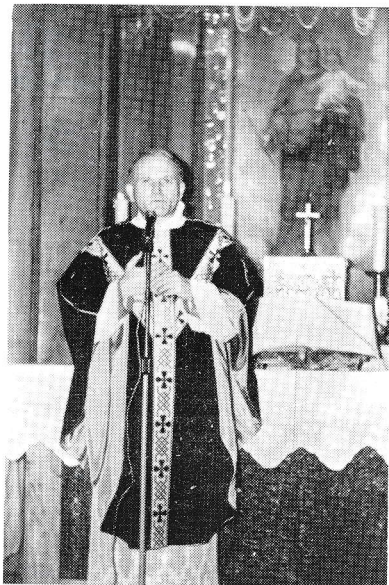
spominjam njegovega lika, njegovo duhovniško dobrotljivost, očetovsko skrb in njegovo prijazno vedenje kot starejšega brata do mene. Vse to se mi je za vedno vtisnilo v spomin. Spominjam se njegovega lika, njegovih prijaznih besed. Bog naj mu bo plačnik za vse, kar mu dolgujem, posebno za čas mojega zadnjega obdobja pred duhovništvom.'

Audienca izven urnika

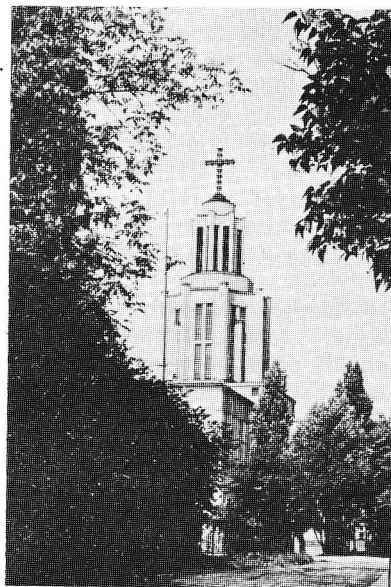
Novembra preteklega leta je bilo v Rimu pet poljskih salezijancev, nekateri stari Wojtyłovi prijatelji. Prosili so za avdienco. Odgo-

Študent Karel Wojtyła — župljan salezijanske župnije

Kardinal Wojtyła v cerkvi Marije Pomočnice v Osviencimu

Salezijanska župnijska cerkev sv. Stanislava Kostka v Krakovu

prosil Mater božjo za milost duhovniškega poklica. Sedaj pa se ji za to milost iz srca zahvaljujem.'

Krakovski pastir

Kot krakovski škof, nadškof in kardinal, je bil Karol Wojtyła vedno prijateljsko blizu salezijancem. Hotel jih je imeti za svoje sodelavce, srečeval se je z njimi na škofijskih sestankih, rad jih obiskuje za njihove praznike. V krakovski škofiji upravljajo salezijanci 16 pastoralnih centrov: 4 župnije, 6 souprav župnij, 6 kaplanij. Povsod se je Karol Wojtyła počutil kakor doma.

Pred nekaj leti so salezijanski poljski inspektorji prosili svoje ško-

jubileja.

Končno je 26. avgusta 1977 spet obiskal svojo nekdanjo župnijo, da bi izkazal zadnjo čast in hvaležnost svojemu nekdanjemu dobrotniku in župniku Jožefu Matlaku:

„Ko opravljam krščansko dolžnost, da z vso pobožnostjo opravim pogrebni obred za duhovnika Jožefa Matlaka, salezijanca, želim izraziti svoje osebno spoštovanje pred krsto dragega pokojnika. Razlogi za to moje spoštovanje so številni, a želim poudariti dva. Dva osebna spomina me vežeta nanj iz prvih let mojega duhovništva: ko sem bil posvečen za duhovnika in ko sem opravljal svoje prve maše v krakovski salezijanski župniji. Tedaj je bil on župnik. Še danes se

vorni za razporejanje avdienc nikakor ni mogel najti časa za njihovo avdienco. Tedaj je papež odgovoril, da bo svojim prijateljem posvetil nekaj svojega zasebnega časa, po svoji večerji.

Bilo je 12. novembra, papež Janez Pavel II. je popoldne prevzel svoj škofijski sedež v Janezu Late-ranskem. Že utrujen je nekaj poje-del in že je bil med salezijanci. Posedli so se okrog okrogle mize in obujali stare spomine. Izročili so papežu dokument, s katerim se obe poljski inspektoriji obvezujejo, da bodo maševali za papeža vsak dan po vrsti v vseh salezijanskih hišah na Poljskem.

Pol ure s papežem je minilo, ne da bi sami vedeli kako . . .

Po BS 1/79 — Stanis Kahne

VZGAJAJMO KAKOR DON BOSKO

TELEVIZIJA

Televizija spada med tiste tehnične pridobitve, ki z avtomobilom in zrakoplovom na zunaj najbolj označujejo človeško družbo danes. Obenem prinašajo v dosednji način življenja temeljite spremembe, ki zlasti v vzgoji posegajo v osnovo medčloveških odnosov. Ker je televizija sorazmerno mlada — ob priliki kronanja angleške kraljice Elizabete pred 25 leti so jo v Evropi uporabili na široki ravni — je tudi njeno vzgojno ocenjevanje še zelo negotovo. Vendar je že nekaj splošno veljavnih dognanj.

Televizija je stvar odraslih

Televizija je eno izmed obveščevalnih sredstev. V sliki in besedi prinaša poročila iz sodobnega sveta, ki obsega politiko, gospodarstvo in kulturo, se pravi, glavne sestavine sveta, v katerem živi odrasel človek.

Merila za izbiro prikazanega materiala so vzeta iz življenja odraslih. Namembniki so v prvi vrsti odrasli. Ocene so prilagojene mišljenju odraslih.

Ker imajo odrasli opravka tudi z otroci in doraščajočimi, dobijo

tudi ti, glede na oceno odraslih, svoje mesto. Otroci in mladi pridejo pri oblikovanju programa v poštev toliko, kolikor se zdi odraslim primerno in umestno. Otroci in mladi pri sestavljanju programa nimajo odločilne besede.

Televizija zastopa interese odraslih in je v službi odraslih. Otroci in mladi so upoštevani pod vidikom, ki ga smatrajo za merodajnega odrasli.

Kdor ima otroke, mora sam presoditi, kaj je primerno za mladega gledalca. Vzgojitelj mora iz televizije sam narediti vzgojno sredstvo, ker to ona sama po sebi ni. Starši morajo iz programa izbrati tisto, kar se jim zdi primerno za njihove otroke.

Nikakor ne smemo otroke pustiti pred televizijo in jim dovoliti, da gledajo vseprek in ob vsakem času. Kakor pazimo na družbo v katero hodijo, tako moramo tudi izbirati program, ki naj ga gledajo.

Boljša je prva zamera

Vsaka družina mora imeti svoj red ali urnik za televizijo. Red ali urnik je odvisen od starosti otrok in od primernosti oddaj. Najpomembnejše merilo pa je šola. Šola je za otroke glavno opravilo in

najresnejša priprava za življenje. Zato ji mora biti podrejena tudi televizija.

Za dobro in učinkovito sodelovanje v šoli potrebuje otrok vsaj osem ur počitka. Zato bo k osmim uram dela (šola in šolske naloge) nujno treba dodati osem ur počitka. Tako ostane še osem ur za hrano, odmor, razvedrilo in druga opravila. Sem sodi tudi gledanje televizije.

Z otrokom se je treba razgovoriti o teh možnostih, v okviru katerih se razvija njegovo življenje. Šola in počitek sta, rekli bi „nedotakljiva“, tema dvema zaposlitva-ma je treba dati svoj čas.

Otrok mora občutiti omejitve, ki mu jo življenje samo nalaga. Otrok se mora zavedati, da gre za objektivne zahteve življenja in ne za dobro voljo ali naklonjenost staršev. Starši v tem ne morejo nič storiti. Oni pomagajo otroku pravilno obvladovati položaj. To je neizprosna življenja.

Kot neizprosna življenja je treba otroku prikazati tudi gledanje televizije: otrok lahko gleda samo toliko in toliko časa in zanj je primeren samo ta in ta program. To je treba dati otroku čutiti takoj na začetku. Ko bo otrok izkusil neizprosno življenjskega reda, se bo vdal. S tem pa se bo vdal resničnim zakonitostim življenja.

Nekatera pretiravanja

Brez dvoma spadajo nasilnost, napadalnost in krutost k življenju. Seveda v svet odraslih. Prav tako spada v življenje odraslih spolnost. Zato v predstave za odrasle sodijo tudi te reči. Toda danes se nasilstvo in spolnost prikazujejo ne iz želje, da bi prikazali resnično življenje, temveč iz trgovskih razlogov: ljudje radi gledajo z nasilnostjo pobarvane in spolno pogojene filme in so zato pripravljene plačati v denarju. To pa ni več resnično življenje — ki naj bi ga tudi otrok spoznal — temveč en način zaslužka in bogatenja.

Če naj starši pri izbiri programa televizije za svoje otroke pazijo na kako posebno dejstvo, je prav nasilnost zaradi nasilnosti, in spolnost zaradi spolnosti. Take predstave maličko resnično podoba življenja in pripravljajo otroke na bodočnost, ki ni prikazana v pravi človeški luči.

Valter Dermota

Vrhovni predstojnik na obisku laboratorija elektronike v salezijanskem zavodu v Selargiusu na Sardiniji

MARIJA PRENAVLA DON BOSKOVO DRUŽINO

V zadnji številki je bila naša oporoka in program v svetopisemskih besedah: „Od tiste ure jo je učenec vzel k sebi“ (Jan 19, 27).

Prenova je v evangelistovi potezi. Božjo Mater vzemimo v srce in dom. Kot „ljubljeni učenci“ bomo deležni Marijinega materinskega varstva. Leto 79 smo izročili Mariji ob prazniku njenega materinstva. Pred nami žari sv. Janez Bosko v ljubezni do brezmadežne Pomočnice. Sinovsko si je prizadeval za njeno nenehno prisotnost v sebi in v hiši, saj je vse delo načrtoval z njo.

Ljubezen s pobožnostjo do božje Matere je značilna poteza don Boskove duhovnosti. Bil je vzgojen v marijanskem obnebjju, ki sta ga ustvarjala mama Marjeta in krajevna Cerkev. Ni pa Janez izvolil Marije, temveč si je Marija izbrala Janeza, da jo je vzel k sebi.

Sv. Janez Bosko je postal apostol Marije Pomočnice pod vodstvom nadnaravnih dejavnikov in naravnih danosti. V tem je razumel znamenja časov. Kdor primerja njegovo delo s koncilskimi smernicami, bo priznal veliko usklajenost. Češčenje Pomočnice poudarja njeno vlogo v Cerkvi. Pomočnica pospešuje božje življenje v srcih kristjanov. Koncil je Marijo predstavil kot podobo in Mater Cerkev. Pomočnica je naziv, ki povzema njeno dejavno vlogo v Cerkvi.

V dnevni posvetitvi molimo: „Brezmadežna Devica Pomočnica, Mati Cerkev, našo družbo navdihuješ in podpiraš...“

Brezmadežna nas uvaja v predano vzgojno poslanstvo, ki temelji na duhovnem očetovstvu. Zakaj je bila Marija vsa čista, izvzeta greha in brez madeža? Da je mogla biti božja Mati in Mati ljudi v popolnem sozvočju telesnih in duhovnih sposobnosti.

Zakaj naj bo salezijanec preiskuen v nrvnosti in čustveno dozorel? Ker bo mladini oče v zahtevnem duhovnem očetovstvu. Njegova čednost naj odseva Marijino ljubezen, ki ga pošilja med

mlade, da jim bo oče. Cilj je: prinašati v mladostna srca brezmadežni ideal. Zato združuje očetovsko čuječnost in materinsko nežnost.

Pomočnica vodi salezijance k služenju v Cerkvi. Cerkvi v sedanjem svetu, ko v sleherni duši pretresa in ruši se stavba ve kov, ni najlaže služiti, dasi služenje pomeni kraljevanje. Prej je namreč potrebno spreobrnjenje. To pa je božji dar in življenjski uspeh. Spreobrnitev ni izbor lepih misli ali zbirka dobrih sklepov, temveč temeljit preobrat, življenjska usmeritev, vsakodnevni napor volje in trajna dinamika. Srce se vsak dan odloča za prijateljstvo z Očetom in za ljubezen z Materjo. Potrebna je medsebojna povezava in zvestoba. Občestvena duhovnost preustvarja vidno družino v božje ljudstvo, ki roma in obljubljeno deželo. Pomočnica želi duhovne sinove obvarovati slepila lahkotnosti in površnosti. Navdaja jih s trajnim optimizmom, saj jim je nenehno dejavno prisotna.

Salezijanci se učijo pri Mariji, da je za Cerkev treba delati in izgorevati. Gre za skušane, ki dvomijo za omahljive, ki tožijo; za slabotne, ki tonejo, in za neprizadevne, ki klonijo.

Srečni vzgojitelji, ki se vsak čas srečujejo z najboljšo nebeško Vzgojiteljico. V času iskanja smo potrebni Marijinega navdiha. Iskanje ne sme pomeniti dvoma, temveč le nezadovoljnost s seboj, ko želimo biti bližje Bogu v svojem bližnjem. Bližnji je tisti, s katerim sodelujemo, da smo vsem bratje. Bližnji je Očetov poslanec. Po njem se nam Bog razodeva, bliža in nas osrečuje. Po bližnjem Bog meri našo ljubezen. Bližnji pa zahteva našo ljubezen do Kristusa.

Marijanska prenova prihaja „iz daljne dežele“, kjer je doma papež Janez Pavel II. Na 2. vatikanskem koncilu so poljski škofje predlagali, naj Marijo razglasijo za Mater Cerkev, podobno kot jo oni častijo za Kraljico Poljske. Predlog je pripravil tedanji krakovski kardinal Karel

Wojtyła, prebral pa primas Višinski. Mnogi škofje so ob izvolitvi kardinala Wojtyły za papeža rekli: „Marija ga je izprosila in podarila Cerkvi.“ Papež svoje delo posvečuje Materi Cerkvi in ji zagotavlja, da je „ves njen“. Govori z rožnim vencem v rokah. Saj je njegova najljubša molitev, v katero prevaja svoje govore in srečanja.

ANS je poročal, da je „črna Čenstohovska Devica“, zavetnica Poljske, maja 78 obiskala družine v salezijanski župniji Poznanj. Jezusova Mati je devet let obiskovala poljske župnije in družine, da jih je duhovno pripravljala na 1000-letnico pokristjanjenja. Visoka Gostja svoje obiske nadaljuje in deli milosti spreobrnjenj.

Kako se pa mi pripravljamo na 2000-letnico Marijinega rojstva?

Ligurija ni le industrijski trikot Italije in cilj mednarodnega turizma, temveč učinkovita pobuda prenovljenega Marijinega češčenja ob dvatisočletnici Marijinega rojstva. Predlagali so več let duhovne priprave. Prvo leto bo molitveno, ko naj zaživi rožni venec v cerkvah in družinah. Drugo leto bo evharistično, ki bo prenovilo zakramentalno življenje. Tretje leto bo marijansko, ki bo pojasnilo Marijino vlogo v božjem odrešenjskem načrtu, kakor je podan v svetem pismu in posebej v evangeliju. 2000-letnica bo v prenovitvi duhovnega življenja s pomočjo Marije, Matere Cerkev.

Sv. Janez Bosko pravi, da je naš poklic nerazumljiv brez Marijinega materinskega sodelovanja. Ima nas preveč rada (MB 18, 273).

Za njim nas Pavel Albera spodbuja: „Izročeni Marijinemu varstvu se lotimo velikih reči; če jo ljubimo, nam bo dala, kar želimo.“

Zelo primerno je nenehno poglobljanje pobožnosti do Pomočnice. Sv. J. Bosko in sedanji papež nam podajata v roke rožni venec, s katerim povezujemo srečanja in delo za brate ter sestre. Paul Claudelova misel pa naj nas do maja navdihuje v oživljanju marijanske pobožnosti:

„Poldne zvoni. Cerkev odprta je. Vstopil bom.

Iskreno ti, Mati, povem: Prišel le zato sem,

da v te se zagledam, da gledam te, gledam ves srečen,

ker tukaj si ti, ker sem tvoj sin in blizu sva si.“

Janez Jenko
(V majniku nadaljevanje)

SALEZIJANSKI SOTRUDNIK

Nadaljujemo razlago 3. člena novega pravilnika (NP), ki želi dati poročenim sotrudnikom koncilске smernice in nove vidike za njihovo zakonsko življenje in vzgojiteljsko odgovornost.

ZAKONSKO ŽIVLJENJE IN VZGOJITELJSKA ODGOVORNOST (NP I, 3)

Poročeni sotrudniki se bodo v zakonu prizadevali za skupnost človeških vrednot, da bodo odgovorni služabniki božje ljubezni, pričevalci vere v Boga in sodelavci njegove milosti.

Kot prvi vzgojitelji otrok jim bodo posredovali z besedo in zgledom pristne krščanske drže; pomagali jim bodo odkrivati njihov poklic in ga uresničevati ter jih navajali na apostolsko delovanje.

Verjetno smo že vsi začutili, da je koncil veliko govoril tudi o zakonu in družini. Z mnogih vidikov je s svojim bogatim naukom in jasnimi poudarki prispeval k prenovi zakona in družine. Tudi tukaj

Monika, sedmi žarek iste družine medtem ko prvi otroci odhajajo za svojim poklicem

obravnavani člen NP za sotrudnike je prepojen s tem globokim krščanskim pojmovanjem koncila.

1. Novi koncilski pogledi

Koncil je predvsem obravnaval realnost današnjega stanja. Na eni strani hvali dejstvo, da mnogi ljudje našega časa zelo cenijo to ljubezensko skupnost in spoštovanje do življenja. Gotovo je to zakoncem in staršem velika opora pri njihovi vzvišeni nalogi. Z druge strani pa ugotavlja, da mnogi ne pojmujejo prav dostojanstva zakona in družine (npr. svobodna ljubezen, razporoka . . .) in da nepravilno rešujejo problem človeške ljubezni (npr. splav, uboj otroka . . .). Vse to prinaša v družino velike gospodarske in družbenopsihološke motnje.

Koncil pojmuje zakon versko zelo globoko. Bog sam je začetnik zakona; zakonca sta ustvarjena po božji podobi. Kristus je to ljubezen blagovolil ozdraviti, spolniti in dvigniti s posebnim darom milosti; zato je podoba ljubezni, s katero on ljubi Cerkev in mu obljublja svojo navzočnost po zakramentu.

Krščanska zakonca v zakonski zvezi uresničujeta svoj poseben poklic, ki je sad daru ali karizme Sv. Duha, je božja ljubezen, ki jima je podarjena zato, da bi razsvetljevala in povezovala njuno ljubezen moža in žene in bi dajala tej ljubezni božjo razsežnost.

Koncil je zavrnil ozko pojmovanje zakonske ljubezni, ki je včasih obstajalo ali pa je še danes, in predstavlja zelo pozitivno in spoštljivo pojmovanje, ki ne poudarja le odgovornosti, ampak govori raje o vrednotah. Ta prava ljubezen med možem in ženo je v odličnem pomenu človeška, ker se z voljo in čustvom obrača od osebe na osebo, zajema blagor celotne osebe. Zato more obogatiti izraze telesa in duše s posebnim dostojanstvom in jih oplemenititi kot prvine in svojevrstna znamenja zakonskega prijateljstva. Takšna ljubezen, združujoča človeško in božje, vodi zakonca k temu, da se prostovoljno podarjata drug drugemu, kar

se razodeva v nežnosti čustev in dejanj in prešinja vse njuno življenje; še več, ta ljubezen se ravno s svojim velikodušnim izvrševanjem popolnjuje in raste. Daleč torej presega zgolj erotično nagnjenje, ki hitro in bedno izgine, če je sebično gojeno. To ljubezen pa je treba razvijati in gojiti, da bi postajala bolj zrela. „Tudi če ni otrok, zelo pogosto tako zaželjenih, zakon kot nedeljena skupnost celotnega življenja še naprej obstoji ter ohrani svojo veljavnost in nerazvezljivost“ (CV 49, 1 in 50, 3).

Na koncu nam še koncilská konstitucija o Cerkví v sedanjem svetu podaja osnovne kriterije, ki bodo pomagali zakoncem praktično reševati velikokrat težko nalogo. Po njih bodo usklajali zahteve ljubezni z odgovornostjo posredovanja življenja (CS 50; 51).

Kakor je bilo že rečeno, je v tem okviru cerkvenega nauka, o katerem tudi govori 3. člen NP, naštetih nekaj zelo pomembnih dolžnosti, ki jih imajo krščanski zakonci in zato tudi poročeni sotrudniki.

2. Zakonsko življenje

— Prva dolžnost zakoncev je „prizadevanje za skupnost človeških vrednot“. To pa predpostavlja odkritosrčno in resnično priznavanje „enakega osebnostnega dostojanstva tako ženi kakor možu v njuni medsebojni in polni ljubezni“ (CS 49, 2). Zato je potrebna stalna izmenjava misli in dobrohotna medsebojna odprtost in iskrenost, kar bo pomagalo, da si bosta delila veselje in žalost, načrte in skrbi; to pa tudi omogoča stalen medsebojni pogovor in zorenje. Treba je vedno ustvarjati in ohranjati pravo družinsko vzdušje. V trenutkih težav in preizkušenj pa bo razumevanje in odpuščanje neprestana opora za medsebojno pomoč.

— Druga dolžnost je, da so zakonci „odgovorno služabniki božje ljubezni“. „Pri nalogi, ki jo imajo, da posredujejo in vzgajajo človeško življenje — poudarja koncil — je treba videti njihovo posebno poslanstvo — zakonci vedo, da

so sodelavci ljubezni Boga Stvarnika in takorekoč njegovi razlagavci. Zato bodo s človeško in krščansko odgovornostjo spolnjevali svojo nalogo in si v ubogljivi spoštljivosti do Boga s skupnim preudarkom in skupno prizadevnostjo ustvarili pravilno sodbo: ozirali se bodo pri tem tako na lastni blagor kakor tudi na blagor otrok, naj bodo že rojeni ali šele v bodočnosti pričakovani; pazili bodo tako na gmotne kakor tudi na duhovne življenjske razmere svoje dobe in svojega lastnega položaja; končno bodo upoštevali blagor družinske skupnosti, svetne družbe in Cerkve same. To sodbo si morajo pred Bogom napraviti navsezadnje zakonci sami. Pri svojem načinu ravnanja pa naj se krščanski zakonci zavedajo, da se ne smeje odločati samovoljno, ampak da jih mora vedno voditi vest, ki jo je treba usklajati z božjo postavo; in biti morajo pri tem poslušni učiteljstvu Cerkve, ki to božjo postavo v luči evangelija verodostojno razlaga. Ta božja postava razodeva celotni pomen zakonske ljubezni, jo varuje in nagiblje k resnično človeški popolnosti" (CS 50, 2).

— Tretja dolžnost krščanskih zakoncev je v tem, da so „pričevalci vere v Boga in sodelavci njegove milosti“. Opirajoč se na evangelij, ki ga koncil verodostojno razlaga, je zakonska zveza čudovita ustanova, v kateri še posebej živi in deluje Bog. Ta ista zveza je sicer nekaj človeškega, vendar pa tudi delo milosti in gotova pot krščanske popolnosti. Prav zato poziva koncil krščanske zakonce, da bi se zavedali te božje Kristusove navzočnosti, ki naj jo živijo v zavesti vere. To pa se mora videti v medsebojni zakonski ljubezni, ki je razumevajoča in velikodušna ter rodovitna, v duhu pripravljenosti na žrtve in polna zaupanja v Boga. Naj krščanska zakonca v moči tega zakramenta spolnujeta svojo nalogo v zakonu in družini. Prežeta naj bosta s Kristusovim duhom, ki z vero, upanjem in ljubeznijo prešinja vse njuno življenje. Tako bosta vedno bolj dosegala svojo popolnost in medsebojno posvečenje, s tem pa tudi vedno bolj prispevala k poveljevanju Boga (CS 48, 2).

3. Vzgojiteljska odgovornost

Starši so „prvi vzgojitelji otrok“, pravi del 3. člena NP in se sklicuje na koncilsko razlago, ki

Otroci so sad ljubezni in odgovornosti zakonskega življenja

nam daje zelo dobro pojasnilo: „Ker so starši dali otrokom življenje, jih veže zelo težka dolžnost, da otroke vzgajajo; zato je treba priznati, da so prav oni njihovi glavni vzgojitelji. Njihova vzgojiteljska vloga je tako važna, da jo je silno težko nadomestiti tam, kjer bi manjkala. Naloga staršev je namreč ustvariti družinsko vzdušje, tako prevzeto z ljubeznijo in spoštovanjem do Boga in do ljudi, da bi blagodejno vplivalo na celotno osebnostno in družbeno vzgojo otrok. Potemtakem je družina prva šola družbenih kreposti, ki so nujne za vsako družbo. Zlasti krščanska družina, ki jo bogatita milost in dolžnost zakramenta sv. zakona, pa mora otroke po veri, ki so jo prejeli pri krstu, že od prvega detinstva učiti, da bodo spoznavali in častili Boga in ljubili bližnjega; ravno v njej dobijo prvo doživetje zdrave človeške družbe in Cerkve; končno jih prav družina polagoma uvaja v svetno človeško skupnost in v božje ljudstvo. Naj se torej starši dobro zavedajo, kakšnega pomena je prava krščanska družina za življenje in napredek samega božjega ljudstva“ (V 3, 1).

V tem okviru NP so poudarjene nekatere dolžnosti.

— Prva taka dolžnost je „posredovati otrokom z besedo in zgledom pristno krščansko življenje“. Dejanski položaj na različnih krajih sveta prinaša danes mnogo družbeno-kulturne spremembe. Vse to mora družina sprejeti vase in predelati, da bodo tako vrednote otroci s starši spoznali, o njih se pogovarjali in jih pravilno ovrednotili. To dolžnost bodo mogli starši uresničiti, če bodo:

1. skrbeli za verski pouk od otroštva — po navodilih škofov, krajevne Cerkve in izkušenj današnje družinske kateheze;

2. poskrbeli za pravo spolno vzgojo, ki jo zelo jasno priporočajo mnogi koncilski dokumenti;

3. poskrbeli za družbeno vzgojo.

— Druga dolžnost je pomagati otrokom „odkrivati njihov poklic in ga uresničevati“. Tukaj gre za čisto konkreten poklic otrok, ko bodo izbrali stan in se pripravljali za posebno obliko življenja, zakonski ali samski stan. Tukaj naj poudarimo, da se koncil ponovno obrača h krščanskim zakoncem, ki imajo težko odgovornost, da odkrivajo in omogočajo duhovni poklic, ki bi ga odkrili morda pri svojih otrocih.

— Tretja dolžnost je „navajati otroke na apostolsko delovanje“. Apostolat je združen z vsakim krščanskim poklicem, zato je še posebej važen v vzgoji krščanskih staršev. Dokument o laičnem apostolatu jasno govori, da „imajo tudi otroci svoj lasten način apostolskega delovanja. Po svojih močeh so prave žive priče za Kristusa med sovrstniki“ (L 12, 3, 4). Tukaj se odpira krščanskim staršem široko področje dela, če se seveda zavedajo svojih težkih vzgojnih odgovornosti.

V prizadevanju, da bi izpolnili te velike naloge zakoncev in staršev, koncil ponovno osvetljuje „najvažnejši del njihovega apostolata“ (L 11, 3). Nujno potrebno je torej, da o tem govori tudi NP, ki tako daje smernice poročenim sotrudnikom.

Janko Novak

IZ SEVNICE

OLTAR – KRAJ KRISTUSOVEGA IN NAŠEGA ŽRTVOVANJA

Novi daritveni oltar v župniji Sevnica

Sevnica je danes že velik gospodarski center. Vase sprejema vedno več bližnjih vasi kot so Šmarje in druge. Zgodovinski center se skoraj ne da spreminjati, nova Sevnica pa je nastala na ravnini proti Šmarju. Na tem prostoru živi in dela danes že 10 tisoč ljudi.

Najbolj vidno znamenje navzočnosti katoliške skupnosti v Sevnici je cerkev. Zgrajena je bila leta 1862, sedanja; poprej je bila gotovo kaka druga in mnogo starejša. Zgodovinski viri ne vedo povedati,

kdaj je bila ustanovljena župnija, ta osnovna celica za ohranjanje in poglobljanje krščanstva.

Sevniška župnija ima zelo široko področje, ki zelo presega ozemlje mesta Sevnice. K njej spadajo Šmarje s cerkvijo Matere božje in Sv. Ane. Pečje s cerkvijo Sv. Marjete, Gornje in Spodnje Brezovo, Žigrski vrh, Zagradec, Vranje, Žabjek, Lamperče in Graška gora – vsak kraj s svojo cerkvico. Koliko dela, koliko skrbi za vzdrževanje vseh teh večjih in manjših biserov krščanske umetnosti, kaj šele delo za ljudi!

Vsekakor je največja cerkev župnijska, posvečena sv. Nikolaju. Kar nekam odrinjena je v ozadje zgodovinskega središča mesta Sev-

nice. Grajena je v gotškem slogu, ki sicer ni pristen, a vendar vabi k molitvi s svojo zbranostjo in resnostjo.

Vsaka doba s svojo kulturo prinese v cerkev tudi kaj novega kot izraz življenja Cerkve. Sevniška cerkev je najprej potrebovala novo streho, da obvaruje, kar že obstaja.

O tej župniji govorim zato, ker je poverjena salezijanski družbi. Njen prvi salezijanski župnik je bil prezgodaj umrl Leopold Kaučič. Prišel je iz daljne Lime v Peruju in razdal svojo ljubezen do vernikov od leta 1966 do zadnjega diha, do 14. decembra 1969.

Za njim so se vrstili prizadevni dušni pastirji Poprijan Janez s sodelavcem Avgustom Horvatom, potem Martin Maroša, ki je prišel iz čilskega Santiaga, pomagal mu je Metod Lampe. Zdaj pa od leta 1976 dela za evangelij v tej župniji Anton Hribernik s sodelavcem Francem Slobodnikom.

Kaj pa mladi? Milena pravi v Jani: 'Pri nas je dolgčas. Samo snack-bar imamo in ob sobotah ples v restavraciji . . . Kino imamo, pa ne vsak dan, kulturni dom in bazen bomo šele zgradili s samopriskom' (št. 51, str. 19).

Kdor goji vero, ve zakaj živi. Seveda gojiti vero ni lahko v današnjem svetu. V župniji je lepa skupina mladih, ki s svojimi duhovnimi voditelji iščejo odgovora na najgloblja življenjska vprašanja in jih rešujejo s Kristusom.

Stanis Kahne

Sevniško župnijsko občestvo je pred kratkim doživelo pomemben dogodek za vso župnijo. Na župnijski praznik sv. Miklavža 10. decembra lani je bilo okronano njihovo delo. Že pred nekaj leti so se odločili za preureditev prezbiterja. Ob izdatni podpori župnijskega sveta, ki je menda eden od najbolj delavnih v mariborski škofiji, in ob sodelovanju župljanov se je načrt uresničil v veliko zadovoljstvo vseh.

Načrte za preureditev prezbiterja je izdelal priznani arhitekt inženir Jože Kušar. Domiselno je v obstoječi cerkveni prostor vsadil nov biser: daritveni oltar, krstilnik, ambon, dva oltarna svečnika in svečnik za velikonočno svečo. Vsi

elementi so iz belega marmorja, tlak pa iz rdečega.

Za ta enkratni dogodek posvetitve oltarja, se je župnijsko občestvo duhovno lepo pripravilo. Za ves potek slovesnosti so se dogovorili v okviru župnijskega sveta, pri katerem sta sodelovala p. Anton Pust, zdravnik Tone in ključar Štricelj, nekdanji oratorijanec na Radni. Župljani so se v lepem številu odzvali povabilu na duhovno obnovo. Tudi mladina ni stala ob strani. Zelo prizadevno se je vključila v vse, kar jim je ta praznik pomenil. Na predvečer slovesnosti je izvedla lep recital, ki so ga sami pripravili.

Slovesnost posvetitve oltarja je opravil škof dr. Vekoslav Grmič. Z njim so somaševali naš inspektor Rudi Borštnik in še drugi duhovniki. Po posvetitvi oltarja je škof v svoji homiliji razložil pomen berila in evangelija s skupno temo: Pripravite pot Gospodu. Vsak, kdor hoče priti h Kristusu, se mora spreobrniti in pokoriti. Brez tega ni resnične vere v Kristusa. Kristus ni preteklost, ampak živa sedanjost. Iz njega izhaja moč Svetega Duha po besedi, po zakramentih in po daritvi. To so trije načini, s katerimi je Kristus na poseben način pričujoč med nami. — Nato je v jedrnatih besedah označil pomen oltarja, krstilnika in ambona. Pri krstnem kamnu se vključujemo v Kristusa, postanemo božji otroci, pri amboni se nam deli božja beseda, pri oltarju pa se nam daje Kristus sam.

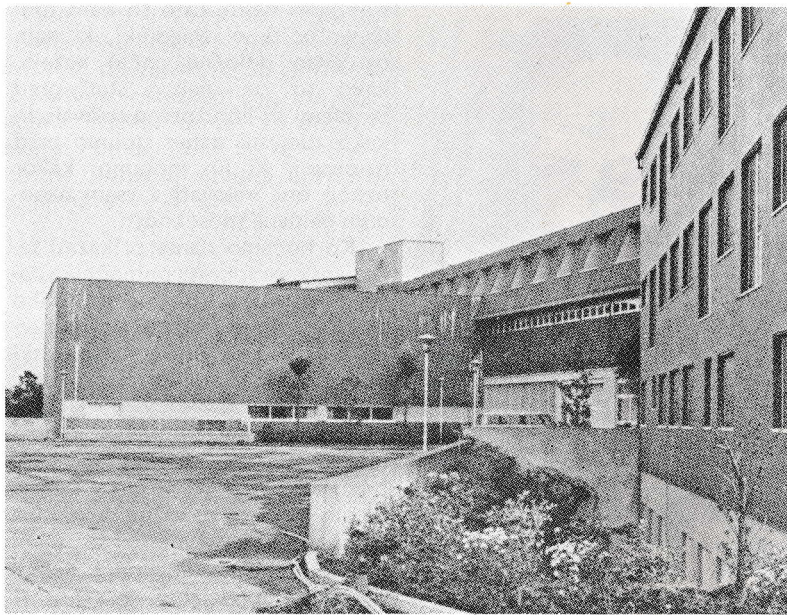
Škof Vekoslav Grmič se je nato zahvalil dušnim pastirjem, ki se prizadevajo za prenovu župnije po koncilskih smernicah. Dejal je, da je bilo samo po sebi umevno, da so prišli v sevniško župnijo salezijanci, saj so bili že mnogo let v neposredni bližini. Tudi njihovo prizadevanje kot prizadevanje župljanov je vklesano v novi oltar. Ta oltar naj vse skupaj spominja, da moramo svojo dejavno vero živeti povsod in biti pripravljeni nastopati kot Jezusove priče.

V prošnjah vernikov so predstavniki župljanov izrazili Bogu svoje prošnje, da bi bil oltar žarišče vsega župnijskega življenja, mesto, kjer naj bi se vzgajali za duhovne poklice ali za dobre družinske očete in matere.

Vsi si želijo, da bi to doživetje spodbujalo k še večjemu prizadevanju v krščanskem življenju.

Slavko Pajk

PEDAGOŠKA FAKULTETA SALEZIJANSKIH SESTER

Pedagoški-katehetski institut Hčera Marije Pomočnice, ustanovljen leta 1954 v Turinu, se je septembra letos po 25 letih preselil v novo stavbo v Rimu, blizu Vatikana. Že v Turinu je institut bil povzdignjen v fakulteto pedagoških znanosti. Njegov uradni naslov je Fakulteta vzgojnih znanosti, po domače pa kar 'pedagogik'.

Začetki so bili skromni, ustanova pa je po prizadevnosti sester hitro postala ugledna in zelo koristna. Vzgjajala je na znanstveni osnovi sestre iz vsega sveta za njihov vzgojni in katehetski poklic. Ustanovi pa so pridružile še Mednarodno šolo za socialno službo, kar je še posebno koristno za delo med najbolj revnimi sloji ljudstva v raznih deželah po svetu.

Leta 1966 je Sveti sedež sprva to fakulteto inkorporiral v Pedagoško fakulteto Salezijanske univerze v Rimu, leta 1970 pa ji je dal še večjo avtonomijo, ko je fakulteta samo 'pridružena' tej univerzi: ima lastni profesorski zbor sester, lastni učni načrt in izvajanje tega načrta.

S tem je Cerkev prvič v zgodovini priznala neki ženski redovni družbi, njihovi šolski ustanovi, stopnjo fakultete. To so si Hčere Marije Pomočnice tudi zaslužile, ker so bile izredno pridne in zveste

cerkvenim navodilom po don Boskovem zgledu in po priporočilu svojih vrhovnih prestopnic. Leta 1973 je ta fakulteta dobila naziv 'papeška', s čimer je bila izenačena z drugimi papeškimi fakultetami in univerzami.

Novi sedež v Rimu 'pedagogika', kot to fakulteto salezijanci in sestre še vedno po domače imenujejo, se sedaj imenuje 'Auxilium', kar pomeni, da je pod posebnim varstvom Marije Pomočnice.

Fakulteta izvaja svoj učni načrt na prvi triletni in drugi dveletni stopnji z različnimi smermi znanosti: pedagoško, psihološko, katehetsko in sociološko. Fakulteti so pridružene še triletna šola verskih znanosti in štiriletna šola za socialno službo.

Poučujejo kot profesorice Hčere Marije Pomočnice, študentke pa so poleg teh sester še sestre iz drugih redov in družb in laikinje. Po končani tretji stopnji dosežejo študentke naslov 'doktorice znanosti' v raznih vedah, ki jih fakulteta obravnava.

Potrebi po izobraženih redovnicah je v družbi Hčera Marije Pomočnice s tem zadoščeno, saj je izobrazba dejansko v službi evangelija in to za najbolj zapuščeno mladino in ljudske sloje.

po BS 12/78 — Stanis Kahne

POTREBA PO ZGLEDIH

Sobrat pomočnik Janez Jelovčan

V salezijanskem apostolatu so salezijanci in njihovi prijatelji postavljeni pred čisto konkretne naloge sodobnega dušnega pastirstva. Ker živimo v zelo spremenjenem svetu, so tudi naloge, ki naj bi jih reševali, nove in nepoznane. Reševanja nalog se moremo lotiti na dva načina: da uberemo čisto novo pot, ali skušamo pogledati, kako so v preteklosti ravnali v podobnih okoliščinah. Za čisto nove poti je treba izrednih sposobnosti, ki jih imajo le malokateri, ali izrednih karizmatičnih darov, ki jih Bog podeljuje po svoji previdnosti in si jih ne pusti izsiljevati. Za navadne in poprečne delavce v Gospodovem vinogradu ostane druga možnost, da ugotovimo, kako so drugi ravnali v položajih, ki so podobni našim. Seveda pri tem predpostavljamo, da je nekemu pri srcu božje kraljestvo in ne ugled njegove osebe.

Ko si pri zglednikih ogledujemo njihovo delovanje, ni toliko pomembno kaj so delali, pač pa notranja usmerjenost in način dela. Če bi bili naši zgledniki na delu danes, bi z isto notranjo usmeritvijo in pripravljenostjo za delo prav tako uspešno reševali probleme današnjega časa, kot so jih reševali

v svojem času. Zato so nam tudi danes potrebni zgledniki, ki nam na čisto določen način kažejo, kako so oni nekoč stali pred problemi in jih uspešno reševali, in kako tudi mi danes stojimo pred nalogami, ki jih moramo, kakor nekoč oni, reševati z vsem napornom delovne sposobnosti.

Ko hočemo danes prikazati salezijanskega sobrata pomočnika Janeza Jelovčana, nam ne gre toliko za to, da ga prikažemo kot kuharja, ki je 45 let služil salezijanski skupnosti v kuhinji, temveč zakaj in kako je opravljal to delo. Tudi vsak izmed nas, salezijanski redovnik ali salezijanski sotrudnik, stoji pred svojo nalogo in pred svojim delom. Pri tem ni važno delo, ki je lahko to ali ono, častno ali manj častno, temveč zakaj in s kakim duhom ga opravljamo.

Posvetiti se Gospodu

11. avgusta 1883 na Martinjem vrhu nad Selcami v Selški dolini. Na začetku stoletja so prvi salezijanci mnogo hodili po gorenjskih župnijah in seznanjali vernike z don Boskom, s salezijanskim delom za zapuščeno mladino in zlasti še z novo postojanko na Rakovniku v Ljubljani. Tudi Janez je pri eni izmed pridig „gospoda z Rakovnika“ slišal govoriti o don Bosku, Mariji Pomočnici in o vzgojnem delu salezijancev v Ljubljani. Pri tem je slišal tudi povabilo k sodelovanju in pomoči, bodisi tako da se vpiše med salezijanske sotrudnike, bodisi da vstopi v Bratovščino Marije Pomočnice ali pa sam vstopi v salezijansko družbo. Petindvajsetletnemu fantu iz Martinjega vrha, ki je porabil dve uri hoda, da je prišel k maši, je njegova želja, da bi kaj storil za božje kraljestvo, narekovala, da je stopil v stik z duhovnikom salezijancem in se dal še natančneje poučiti o salezijanskem apostolatu. Duhovnik ga je povabil, naj bi prišel na podobne prireditve bodisi v Škofjo Loko ali v Železnike, da bi še natančneje spoznal salezijansko delo. Nato so ga povabili na Rakovnik, kjer si je mogel „svoje“

salezijance ogledati pri njihovem delu za mladino. In to je bilo zares nekaj čudovitega, saj so rakovniško poboljševalnico v enem letu spremenili v zgleden vzgojni zavod (o tem govori J. Milčinski v knjigi „Ptički brez gnezda“). Po resnem razgovoru s predstojnikom zavoda in po temeljitem premisleku svojega položaja doma na Martinjem vrhu se je odločil za vstop k salezijancem, šel v noviciat na Radno in leta 1911 ter 1914 naredilčasne in večne zaobljube.

Janez Jelovčan se je čutil poklicanega za delo v božji službi. Živel je pošteno in krščansko, kakor je bila takrat navada na deželi in čakal na božji namig. Ko je ta prišel — salezijanci so nudili spoznavanje svojega velikega vzgojnega poslanstva v Cerkvi in svetu — ga je preveril in se z vso odločnostjo odzval.

Ni važno „kaj“, temveč „kako“

Posmrtni list, ki ga predstojnik hiše napiše za vsakim umrlim salezijancem in ki ga je za pokojnim Janezom Jelovčanom napisal Franc Vogrinčič 15. junija 1956, pravi, da je bil Janez Jelovčan, ali kakor so ga vsi klicali „gospod Janez“ kuhar na Rakovniku, Radni, v Veržeju in Murski Soboti. To ni odločilno. Kakor se je izučil za kuharja, bi se lahko izučil za katero koli drugo obrt ali delo, saj je bil brihtne glave in hitrih rok. Važno je, da je dal na voljo svoje življenjske sile in sposobnosti za tisto delo, ki je v danih okoliščinah bilo potrebno in koristno. Kakor je pred leti spoznal, da je njegovo življenjsko mesto v salezijanski družbi, tako je sedaj ugotovil, da je njegovo delovno mesto v kuhinji. Zanj ni bilo toliko važno, „kaj“ je delal, temveč mnogo bolj važno to, da je to, „kar“ dela v danih okoliščinah v službi božjega kraljestva, kakor ga kažejo potrebe življenja.

Seveda je kdo lahko v kuharskem poklicu navaden ogrevalec vode, ki s kropom usposobi razne sadeže, da so bolj ali manj užitni ali pa umetnik, ki iz razpoložljivih sredstev naredi okusno in tečno hrano. „Gospod Janez“ si je prizadeval, da je bil na višini svoje kuharske umetnosti in je vsem postregel z najboljšim kosilom ali najboljšo večerjo. Kdor ve, kako težko je prav pri hrani zadovoljiti

vse, ta se ne bo čudil, kako so prav zaradi dostojanstva in prizadevnosti našemu kuharju pravili „gospod Janez“.

Prav ta želja, da bi po svojih močeh v danih okoliščinah stalno mogel nuditi najboljše iz svojega področja sodelovanja pri apostolatu, je izredno poučna in uporabljiva za vse čase in za vse prilike.

V veselju in trpljenju

Kuharski poklic terja od človeka „delo na nogah“. Tudi vsa moderna kuhinjska tehnika ni mogla v tem pogledu nič spremeniti: kuhar mora nadzorovati in voditi kuho v kotlih in pečicah stoje na nogah, pa naj greje štedilnik elektrika, plin, premog ali drva. Tu je bila za „gospoda Janeza“ prilika za nenehno trpljenje in vajo v junaški vzdržljivosti: imel je odprte rane na nogah in vsa zdravila niso nič pomagala. Stati do osem ur na dan na nogah in predevati težke lonce ter nazadnje še umivati posodo z odprtimi ranami na nogah je silno mučno. In to mučeništvo je „gospod Janez“ opravljal vse do 73. leta starosti, ko ga je tega trpljenja rešila smrt 6. marca 1956.

Najhujša preizkušnja za „gospoda Janeza“ so bila leta druge svetovne vojne. Leta 1941 so prišli v Prekmurje Madžari in hoteli v enem letu vse pomadžariti. Glavno sredstvo pomadžarjenja naj bi bila šola in vzgojni zavodi. Tudi v „Martinišču“ v Murski Soboti, kjer so imeli salezijanci vzorno urejen vzgojni zavod, se je vse pomadžarilo. Naš sobrat Jelovčan kot trd Gorenjec ni imel pojma o madžarščini. Zato je moral iz kuhinje, da ne bi mogoče s hrano zaviralno vplival na proces pomadžarjenja. Moral je iz kuhinje in iz zavoda. Vsa leta okupacije se je „preživljal“ z vrtnarstvom. Vsakemu je jasno, kako je človeku pri 58. letih starosti, ki se mora „priučevati“ novemu poklicu, potem ko je celo življenje prebil v kuhinji. Po svojih močeh je pomagal sedaj salezijanskemu delu z opravili na vrtu. V tistih letih pomanjkanja je vsaka krpica obdelane zemlje veliko pomenila.

Prav iz let okupacije poznamo še dogodek, ki je pokazal celo širino duše Janeza Jelovčana. Bilo je za praznik Marije Pomočnice leta 1942. Nove kuharice so hotele

pokazati, da so dorasle svoji nalogi in pripravile kosilo, kot še nikoli. Toda po nerodnosti enega izmed strežnikov je velik lonec z juho tresnil na tla in se razlil po kuhinji. Janez Jelovčan je bil prisoten in vse videl. Ženske so tekale kakor brez glave sem in tja. On pa je kot izkušen kuhar vzel za trenutek vodstvo kuhinje v roke in kljub odporu do žensk, ki so ga izrinile iz kuhinje, v kratkem času vse lepo uredil. Njemu je šlo za praznik Marije Pomočnice in ne za malenkostne „ribarije“ zaradi človeške užaljenosti.

Sveto pismo in Hoja za Kristusom

Kot zgleden salezijanski redovnik in po naravi pobožen človek je vneto opravljal premišljevanje, duhovno branje, izpraševanje vesti in bil vsak dan pri sveti maši. Takrat je moral vsak mašnik imeti svojega strežnika, ker ni bilo še somaševanja. „Gospod Janez“ je tako včasih ministriral pri treh mašah, ker so drugi našli kak vzrok, da so se odtegnili. V vsem kar zadeva pobožne vaje je bil ne samo vesten, temveč tudi zgleden. O tem bi mogel povedati dr. Jože Smej, kancler mariborske škofijske pisarne in škofijski kanonik, s katerim sta bila skupaj v soboškem župnišču po vojni vse do njegove smrti.

Iz pripovedovanja njegovih ožjih prijateljev vemo, da je imel v bližini sveto pismo in ga ob vsakem prostem trenutku bral. Pri sebi pa je nosil „Hojo za Kristusom“ in tako pokazal, kako zelo mu je bila pri srcu ta knjiga, po kateri je še na poseben način oblikoval svoje življenje.

Ko so iz Martinišča prenesli kip Marije Pomočnice v župnijsko cerkev, je deloma zaradi spominov, ki so ga vezali na njegov prejšnji dom, zlasti pa še zaradi posebne otroške ljubezni do Marije Pomočnice, kateri je pripisoval svoj poklic, vsak večer po večernih molitvah šel v župnijsko cerkev in tam opravil kratko pobožnost.

Ljubezen do mladine, ki ga je v mladih letih vnela ob pripovedovanju don Boskovega apostolata za sodelovanje v božjem kraljestvu, težko trpljenje in življenjske preizkušnje, so mu dajale moči, da je vse življenje ostal zvest posvetitvi Bogu.

Valter Dermota

OD TU IN TAM

108. misijonska odprava

Kakor vsako leto, tako je bila 1. oktobra 1978 slovesna podelitev misijonskega križa novim misijonarjem. To je že 108. misijonska odprava, ki jo je pričel don Bosko, ko je poslal pred več kot sto leti prve svoje misijonarje v argentinsko pampo. Slovesnosti je predsedoval vrhovni svetovalec za misijone Bernard Tohill. Bazilika Marije Pomočnice v Turinu je bila še bolj polna kot navadno zaradi romarjev, ki so prišli počastiti Turinski prt z Jezusovo podobo.

Novih misijonarjev je 44 med njimi tudi hrvaški salezijanec Marin Mandić, ki se je pri svojih 50-letih odločil, da gre med Indijance Mixes v Mehiko.

Novi misijonarji so iz raznih evropskih dežel, posebno s Poljske, so pa tudi iz ne-evropskih dežel.

V Italiji 126 salezijanskih župnij

Že don Bosko je sprejemal pastoralno delo v župnijah, posebno v misijonskih deželah. Od tedaj upravljajo salezijanci več kot 600 župnij po celem svetu, a samo v Italiji 126. Ljudi, ki jih teh 126 župnij obsega, je nad 1 milijon.

Papežu Lucianiju, Janezu Pavlu I., je vikar rimske škofije takole predstavil župnika cerkve sv. Janeza Boska v Cinecitta: „Svestost, to je don Savino, salezijanec-župnik največje rimske župnije, saj ima več kot 80 tisoč prebivalcev.“ Papež je dvignil roke kvišku in vzkliknil: „Saj je to cela škofija! Tu je treba dati poseben blagoslov!“

DOKTORAT ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

Univerza Yale v ZDA je podelila salezijanskemu nadškofu in kardinalu v Santiagu v Čilu 'častni doktorat' za njegovo prizadevanje 'v socialnem poslanstvu krščanstva'.

Predsednik univerze Yale je ob podelitvi častnega doktorata Raulu Silvi Henriquezu dejal:

'Kot advokat in teolog ste se prizadevali za socialno poslanstvo krščanstva. Podprli ste poljedelsko reformo in dali razdeliti cerkveno zemljo kmetom brez nje. Sedaj pa je vaše poslanstvo v prizadevanju za spravo vseh Čilencev in upanje za vse, ki se v tujini trudijo za čilensko ljudstvo. V trenutku tragične razdeljenosti vaše dežele, se borita Vikariat solidarnosti in Akademija krščanske humanosti za osnovne človekove pravice ne glede na politično razdeljenost. Zato si Yale smatra v čast, da vam podeli doktorat iz teologije.'

Salezijanec Raul Silva je postal škof na pobudo papeža Janeza XXIII. leta 1959 in mu dodelil škofijo Valparaiso, dve leti za tem, ga je papež premestil v Santiago, kjer je bil imenovan za nadškofa in

primasa Čila. Tedaj je izjavil: 'Škof, ki prihaja k vam, nima druge ambicije kot služiti vam'. Naslednje leto ga je papež Janez imenoval za kardinala. Nekega dne so vprašali Raula Silvo: 'Kako bi razložili otroku, kaj je kardinal?' Odgovoril je: 'Kardinal je neznaten duhovnik, ki mu je Kristus po papežu zaupal del njegove Cerkve in mora zato biti dober kakor otrok'.

Že vrsto let je kardinal Raul Silva postal 'kamen spotike' zaradi evangelija. Nanj letijo očitki z desne in leve. Nekaj časa so ga tožili, da podpira Pinochetov režim, pred tem režimom in zdaj pa ga obtožujejo, da je marksist. Na vse to Silva odgovarja: 'Kakor so preganjali mene, tako bodo preganjali tudi vas'.

'V današnjem svetu sta sva nasprotna si ekstremizma, ki se borita proti Cerkvi', je dejal Silva leta 1977. Ker ne mislimo tako, kakor onadva, prejemamo obtožbe in udarce z obeh strani... Moramo vztrajati, da se bo naš glas slišal.'

Leta 1977 je kardinal Silva zbral škofe, s katerimi je dal objaviti dokument, naslovljen na

predsednika republike, naj se razjasni usoda 681 izginulih zapornikov, ker sicer se njihove družine ne bodo pomirile, ne bo pravega miru v deželi niti ne bo o Čilu čiste podedbe v tujini'.

Ker ni bilo odziva vlade na to izjavo, so družine zapornikov proglasile gladovno stavko. Med tem je bil kardinal Silva v Yalu. Takoj, ko se je vrnil, je podal novo izjavo v prid družinam in zapornikom. Tedaj ga je režimski tisk napadel kot izdajalca domovine, češ da je zadeva o zapornikih izmišljotina.

Kardinal Silva se še dalje bori za človekove pravice ne meneč se za napade.

Ob priliki njegove 40-letnice duhovništva je dejal kardinal Silva sobratom salezijancem: 'Zahvalim se ti, Gospod, da si mi naložil breme, ki presega moje moči. Kako težko je reči ljudem, ki so zaslepljeni, naj bodo pravični; da naj se ljubijo, ko so njihova srca polna sovraštva; naj si odpuščajo, ko jih stresa sla po maščevanju; naj bodo krotki, ko hočejo biti nasilni... Kako težko je pomirjati ljudi v borbi, prepričati jih, da je ljubiti tisočkrat boljše kot pa sovražiti! Da se življenje, mesto, narod ne gradijo drugače kot z ljubeznijo!'

V Yalu je kardinal Silva v zahvalo za prejeto čast, dejal: 'Zdi se, da je današnji svet pozabil ali zanemaril spoštovanje človekovih pravic... Cerkev pa smatra za svojo osnovno dolžnost, da poziva vse ljudi — tako tiste, ki verujejo vanjo, kakor tiste, ki jo vsaj spoštujejo — naj gradijo družbo na temelju spoštovanja teh pravic'.

Podobne naslove kot v Yalu je kardinal Silva prejel tudi na univerzi Georgetown in v Collegeu v New Rochellu, na univerzi Notre Dame, na univerzi v Panami... Odlikovanja je prejel iz Zvezne republike Nemčije, Portugalske, Peruja...

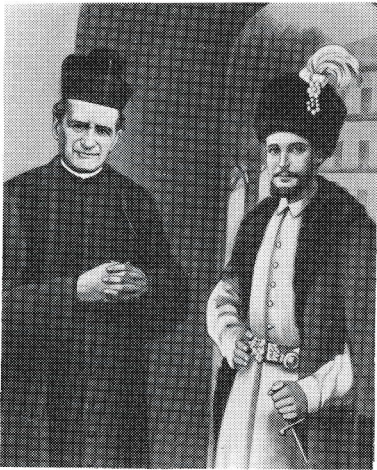
Kardinal Benelli, tedaj v vatiškem državnem tajništvu, je dejal: 'Delo čilskega episkopata je povrnilo zaupanje ljudi v Cerkev'. Kardinal Silva pa je večkrat dejal: 'Nikoli nisem niti sanjal, da bom kdaj kardinal, niti škof, niti župnik. Moja edina želja je bila, da bi mogel postati navaden don Boskovsin'. Na univerzi Yale pa je pripomnil: 'Vedno imamo pred očmi Gospodove besede: ničvredni hlapci smo, storili smo, kar smo morali'.

Po Bs 1/79 — Stanis Kahne

Kardinal Silva s papežem Janezom Pavlom II.

POLJSKI KNEZ - SALEZIJANEC NA POTI K OLTARJU

Knez Avgust Czarторыski z Don Boskom

Poljski papež Wojtyła, Janez Pavel II. je 1. decembra 1978 razglasil za „častitljivega“ božjega služabnika, salezijanskega duhovnika Avgusta Czarторыskega. Novi „odlikovanec“ je bil poljski knez. Živel je za časa don Boska — 1858—1893 — in je umrl v siju svetosti.

Czarторыski (Čartoriski) so bili zelo vplivni in mogočni plemiči na Poljskem. Usoda je nekatere člane te rodovine zanesla v pregnanstvo v Pariz, kjer so živeli v zlatem udobju v pričakovanju novih časov. Mladi Avgust ni videl smisla v takem življenju. V Parizu je srečal don Boska — in se ni več ločil od njega. Najprej se je med njima začela gosta korespondenca, potem obiski mladega kneza pri don Bosku v turinskem Oratoriju.

Avgustov oče Vladislav je vzkipeł ob novici, da hoče njegov sin postati ubog redovnik in povrh še salezijanec.

Don Bosko je hotel Avgusta odvrniti od njegovega načrta: „Dragi knez, veliko napako boste napravili. Salezijanska družba ni za vas“. Don Bosko ni popustil prošnjam Avgusta. Knez je šel k papežu Leonu XIII. in ga prosil: „Svetost, hočem postati redovnik. Noben red tako ne zadovoljuje mojih teženj kot Salezijanska družba Janeza Boska“. Leon XIII. ga je prekusil rekoč: „Toda, ali poznate

don Boska?‘ Knez: ‚Seveda, svetost! Toda, don Bosko se obotavlja, da bi me sprejel‘. Leon XIII. nato: ‚Vrnite se v Turin k don Bosku in mu recite, da papež želi, da vas sprejme med svoje salezijance. Gotovo vas bo sprejel. Vedite pa, da don Bosko močno zaposluje svoje, tudi vas bo zelo zaposlil. Pojdite k don Bosku, in postali boste svet!‘

Don Bosko se je vdal papeževi želji in dejal Avgustu: ‚Do smrti boste pri nas!‘

Ko je don Bosko spremljal Avgusta v noviciat, mu je dejal: ‚Danes sva dosegla veliko zmago. Nekega dne boste postali duhovnik in po božji volji boste naredili veliko dobrega Poljski.‘

Res: z vstopom Avgusta Czarторыskega se je pričel neustavljivi tok mladih Poljakov v don Boskovo družbo, ki je kmalu nato zacvetela na Poljskem . . .

Avgust Czarторыski je 1892 postal duhovnik, leto nato pa je že umrl. Danes ga Cerkev predstavlja za znamenje Kristusovih blagov.

Dossier BS 1/1979 — St. Kahne

»SALEZIJANSKI RAZGOVORI 1978«

Leta 1967 je Luigi Chiandotto, provincial Salezijanskih študijskih ustanov (UPS ali Università Pontificia Salesiana) dal pobudo, da bi se vsako leto v mesecu avgustu zbrali predstavniki vseh salezijanskih družin: salezijancev, Hčera Marije Pomočnice, Salezijanskih sotrudnikov, bivših salezijanskih gojencev in Don Boskovih prostovoljk (VDB ali Volontarie di Don Bosco) in obravnavali vprašanja, ki so za življenje Don Boskovih ustanov najbolj pereča. Letos je bilo tako zborovanje od 27. 8. do 1. 9. v Salzburgu. Danes najbolj pereče vprašanje za vse salezijanske družine se po mnenju izvedencev glasi: „Kaj pričakujejo mladi od salezijanskih družin?“

Prvi dan je bil govor o „položaju mladine na osnovi pričevanj

vzgojiteljev, ki imajo naravnosten stik z mladino“. Drugi dan so si predočili „kako so Don Bosko in prvi salezijanci skušali zadostiti potrebam mladine svojega časa“. Tretji dan je bil posvečen psihološko-sociološkimi znanstvenimi prikazovanjem položaja sodobne mladine. Končno so na osnovi novih uvidov izoblikovali najbolj ustrezne metode dela z današnjo mladino.

Značilno za „salezijanske razgovore“ (colloqui salesiani) je izredna angažiranost zlasti salezijanskih sotrudnikov in bivših gojencev, ki v redovne družbe organizirane člane salezijanske družine salezijance, Hčere Marije Pomočnice in Don Boskove prostovoljke nekako silijo k sodobnemu apostolatu in jih

rotijo, da naj se z vso predanostjo posvetijo delu za mladino.

Okoliščine dela in kulturne razmere so med evropskimi deželami sicer zelo različne, povsod pa se ugotavlja izredno poslabšan položaj mladine, ki se v znanstveno tehniziranem svetu nikakor ne more znajti. Industrijska doba je prinesla s seboj velik napredek v materialnem pogledu, toda istočasno je ustvarila take pogoje življenja, ki zlasti doraščajočemu mlademu človeku več problemov povzroča kot nudi ustreznih rešitev.

Zgled prvih salezijancev in prvih Don Boskovih sodelavcev in sotrudnikov je vsem živo priporočilo za vedno bolj zavzet mladinski apostolat.

D. V.

OD TU IN TAM

Taiwan — župnijski center za otroke

Naš misijonar Andrej Majcen sporoča vrhovnemu svetovalcu za misijone Bernardu Tohillu:

„Moj ravnatelj Peter Čang mi naroča, naj se zahvalim vam in dragim sotrudnikom, ki so preko Bolletino Salesiano omogočili s svojimi darovi, da smo zgradili majhno hišo za otroški center. Tako imajo tukajšnji kristjani svojo cerkvo, katehetsko dvorano in zdaj še otroški center. V njem zbiramo tudi starše teh otrok, ki gledajo s simpatijo na naše delo za njihove najmlajše.

Novo ali obnovljene salezijanske cerkve na Poljskem

Državna oblast na Poljskem je dovolila salezijancem gradnjo štirih novih cerkva v zelo gosto obljubljenih mestnih predelih, v Poznaniu, Plocku, Čenstohovi in v Rumiji.

V Osviencimu bodo obstoječo cerkev povečali, prav tako kapelo zraven taborišča smrti v Osviencimu, ki je posvečena Mariji Pomočnici, da bo lahko služila kot župnijska cerkev.

Poleg teh bodo prenovili 5 drugih škofijskih cerkva, ki so poverjene pastoralnemu delu salezijancev. Medtem so že pripravili veroučne učilnice.

Ukrajinska škofija v Argentini

Ukrajincev v Argentini je nad 100 tisoč. K prvih 12 družinam, ki so prišle v Argentino 1897 in ki je zanje skrbel ukrajinski salezijanec, se je v teku tega stoletja pridružilo na desettisoče drugih. Zanje je Sveti sedež organiziral apostolsko administraturo ali eksarhat, na čelo pa mu je dal salezijanca Andreja Sapelaka kot škofa s sodelavci, med njimi več salezijanskih duhovnikov Ukrajincev. Sveti sedež je administraturo povzdignil v redno škofijo ali eparhijo. Škofija ima sedaj 11 župnij s 54 cerkvami ali kapelami in malim semeniščem.

IZ ŽELIMLJEGA

Brezmadežna

Ob prazniku se otresemo strogega šolskega dnevnega reda. Takrat kar pozabimo na težo sivega vsakdana. Zdi se nam, kot da se čas ustavi. Tako imamo na praznične dni več priložnosti, da pogledamo v svoje življenje.

Praznik Brezmadežne je dal mesecu decembru posebno podobo. Nanj smo se dalj časa pripravljali. Spomnili smo se tudi don Boska in mladega Dominika Savia. Če sta onadva in še drugi tako izvirno zaživela ob tej skrivnosti, zakaj pa ne bi še mi? Odkrivali smo nove naloge: njena popolna predanost in poslušnost Bogu, mora voditi tudi naše življenje; njena brezmadežnost je prapodoba našega cilja: biti evangelijsko čist, da bi gledali Boga. A njena zavzetost za ljudi usmerja tudi naš apostolat.

Ob zatonu tega dne smo se čutili na novo pripravljani za življenje: očistili smo svojo in njeno podobo in zdaj je privlačnost večja. In tako smo se z novo močjo in novim doživetjem zagrizli v življenje.

Metod

Srečanje s starši

Ob misli na starše uhajajo spomini na lepa leta brezskrbnih in srečnih dni. Kako drag nam je spomin na vsak tak dan! Kako bi staršem vse to povrnili?

Z dobro voljo in zavzetostjo smo se lotili priprav. Vsak je poprijel, saj nekaj pa res mora pokazati pred svojimi starši. Sam dan je bil prijeten. Že zgodaj zjutraj 29. novembra je bilo čutiti posebno ozračje. Vse je bilo lepo očiščeno. Vsi skupaj pa smo pričakovali lep dan. Dan je bil zares popolnoma izpolnjen s programom: kratko predavanje, pogovor z vzgojitelji, doživeta maša, skupno kosilo v lepem vzdušju, petje, glasba, odrska igra in še toliko drobnih, a lepih stvari. In vendar je ob koncu dneva kar vsakdo vzdihnil: kako hitro je minilo!

Ko so se naši starši poslavljali, je bilo slišati veliko spodbud in zahval: „Velikokrat smo že prišli na obisk, toda vedno nas presenetite z novostmi in napredkom!“ A to ni le pohvala, je predvsem naloga. Zato smo tukaj, da bi dajali.

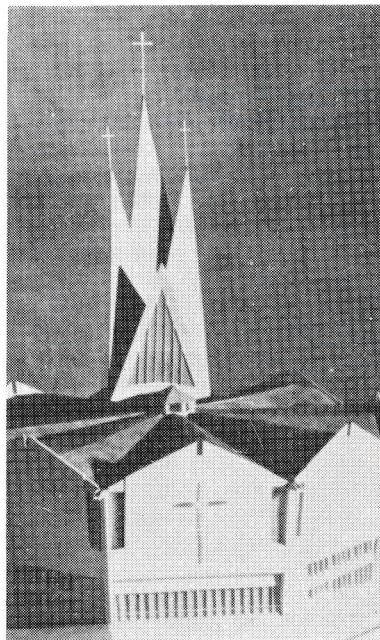
Metod

V konklavu salezijanska peč?

Pravijo, da je kard. Silva Henriquez pripovedoval po konklavu tole „smešnico“.

Ko je bil že izbran za papeža Wojtyła kot Janez Pavel II. in bi iz peči moral priti beli dim, znamenita „fumata“, peč ni potegnila in se je tako beli dim razvlekel po Sikstinski kapeli, da so kardinali začeli kašljati in se jim solziti oči. Tedaj se neki kardinal približa kard. Silvi, ki je salezijanec, in mu pravi: „To je pa najbrž salezijanska peč“. — „Zakaj pa salezijanska?“, odvrne kardinal Silva. — „Ker ne kadi!“ je odvrnil smejoč se kardinal.

Ena od štirih salezijanskih cerkva na Poljskem v gradnji

KODELJEVO

ZBOR SALEZIJANSKE DRUŽINE NA KODELJEVEM V LJUBLJANI

Na Kodeljevem v Ljubljani je ob svetišču sv. Terezije Deteta Jezusa cvetoča salezijanska župnija. Jedro te župnije so don Boskovi prijatelji ali salezijanski sotrudniki, ki skušajo svoji salezijanski skupnosti pomagati pri dušnopastirskem delu. Ravnatelj salezijanske skupnosti in župnik kodeljevske župnije g. Lojze Snój je v programu božične obnove poklical v petek 22. decembra 1978 vse prijatelje in sotrudnike k salezijanskemu večeru, kjer so razmislili o posebnih nalogah, ki jih kot don Boskovi občudovalci in prijatelji imajo v sodobnem pastoralnem delu.

Vikar Anton Ciglar je kot urednik pridigarskega pripomočka „Sejavec“ prikazal katehetsko delo

Profesor dr. Valter Dermota je članom salezijanske družine in farne skupnosti prikazal posebno poslanstvo, ki tako salezijancem kakor salezijanskim sotrudnikom prihaja po don Bosku od Marije Pomočnice. Kakor je Marija Pomočnica poklicala Janeza Boska, ga vzgajala in pripravljala za mladinski apostolat, tako se moramo tudi mi osvestiti, da smo na poseben način poklicani po don Bosku salezijanske skupnosti in obrazložil posebne naloge, ki jih imajo don Boskovi sinovi salezijanci na področju katehetske in založniške dejavnosti. Don Bosko je pred več kot sto leti sredi največjih težav ustanovil tiskarno in založniško hišo in začel izdajati poljudno – verske knjige za poživitev verskega življenja. To nalogo imajo kot svojo dediščino salezijanci in njihovi sotrudniki.

v službo Marije Pomočnice za versko vzgojo mladine v današnjem času.

Kot glavno vodilo v odnosu do sodobne mladine naj bi člani farne skupnosti skušali uresničiti don Boskovo načelo: „Ljubite tisto kar ljubi mladina, da bo mladina vzljubila tisto, kar ljubite vi“. To najprej pomeni, da mladino ljubimo. Potem pomeni, da ljubimo tudi tisto, kar mladina ljubi. Mnogo stvari, ki jih mladina ljubi, je dobrih ali indiferentnih. Ljubimo z mladino tisto, kar je dobro in indiferentno. Tako bomo pridobili njihovo naklonjenost in dobro voljo, da bo ljubila tisto, kar ljubimo odrasli, pa mladino stane napora. Toda, če bomo mladino zares krepko ljubili, bo tudi mladina znala za to ljubezen storiti tisto, kar ji je v prid, četudi jo pri tem stane truda.

Na koncu je g. ravnatelj razdelil „Salezijanski vestnik“ in vse povabil k nadaljnim sestankom. Zdi se, da so bili vsi zelo zadovoljni in navdušeni za obnovljene salezijanske sestanke.

D. V.

IZ DRUŽINE MOLIVCEV ZA DUHOVNE POKLICE

Ob bližajočem se prazniku svetega Janeza Boska sem se spomnil, da nam nekateri dobri molivci za duhovne poklice dajejo lep zgled zaupanja v tega svetnika modernih časov, ki nam ima še danes marsikaj povedati.

Molivka z Dolenjske (N. J.) mi piše: „Z mojem zelo rada prebirava knjige, ki nam jih pošiljate. Še najraje pa bereva knjigo „Ukradli ste mi srce“, življenje Janeza Boska... Velikokrat, ko sem bila v težavah, mi je ta knjižica pomagala. Boskove besede so se mi vtisnile v spomin in skušam jih živeti. Zdi se mi, da me bo ta knjižica spremljala vse življenje...“

Mati z Notranjske pravi v pismu: „Ko sem bila še dekle, pred vojno, sem bila naročena na „Salezijanski vestnik“. Moj najljubši svetnik je bil in mi je še vedno

sv. Janez Bosko. Za našo cerkev sem kupila njegovo sliko. Sedaj visi v zakristiji tam, kjer se zbirajo ministranti...“ (V. B.)

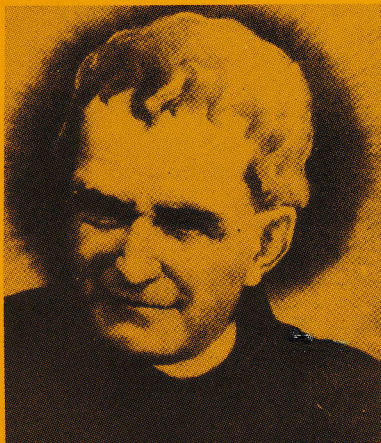
Iz Maribora piše A. S.: „Prava lepa hvala za podobico svetega Janeza Boska. Zelo ga častim in to že od mladih let. Ljubim namreč mladino, zato mi tudi žrtve zanjo niso pretežke...“

Dobra mati osmih otrok pa takole izraža svoje mnenje o don Bosku: „Prejela sem knjigo o don Bosku. Srčna hvala! Knjigo rada berem in sem jo že skoraj končala... Ko sem še pred vojno prebirala samo odlomke njegovega življenjepisa v „Salezijanskem vestniku“, sem že dobila kar najlepšo predstavo o njem, a sedaj ko berem knjigo, je pa pojem o njem res izreden. Vse je zmožel z božjo in Marijino pomočjo. Sv. Duh je deloval v njem... Sedaj ko sem

skoraj prečitala knjigo, don Boska še bolj čislam. Še bolj se bom k njemu zatekala s prošnjami za moje otroke, da bodo ostali na pravi poti... Velike so težave z otroci, a z božjo pomočjo gre še kar dobro naprej... Vedno kadar grem na Rakovnik, se vsedem v klopi poleg oltarja tega velikega svetnika in mu izročam svoja dva sinova v varstvo. In glejte, naš najmlajši je že več let v semenišču...“ (S. S.)

Morda bi marsikatera mati dosegla od Boga lepše uspehe pri vzgoji svojih otrok na priprošnje tega svetnika mladih. Čeprav ne bi dosegli vedno milost duhovnega poklica, nas don Bosko ne bo razočaral, če bomo tudi sami storili vse, kar je naša dolžnost. Obenem pa tudi Bogu dajemo čast, kadar se priporočamo priprošnjiki njegovih svetnikov.

Uredil Zupan Ivan

ALI GA POZNATE?

ČRTICE
IZ DON BOSKOVEGA
ŽIVLJENJA

42. Kako je bil don Bosko priljubljen spovednik

Družbo šolskih bratov, redovnikov laikov, ki jo je ustanovil sv. Janez Krstnik de la Salle (1651–1719) je don Bosko zelo cenil. V Turinu so šolski bratje imeli zavod s šolo v Borgu Dora, kamor je hodil don Bosko prva leta vsak mesec spovedovat gojence, med katerimi je bil dve leti (1848–50) gojenec tudi Mihael Rua, prvi njegov naslednik.

Don Boska so imeli gojenci tako radi, da so se najraje spovedovali pri njem. Spovedati 300 gojencev tega zavoda pa ni bila mala stvar.

Bilo je pomladi 1846. Šolski bratje so pripravili duhovne vaje za svoje fante. V pričakovanju, da bo prišel don Bosko, se večina fantov ni spovedala pri drugih spovednikih, ki so bili povabljeni. Don Boska ni bilo niti naslednje jutro za zaključek duhovnih vaj.

Skoro 250 fantov je šlo iskat don Boska v Valdocco. Našli so don Boskovo mamo Marjeto, ki jim je dejala, da je don Bosko v vasi Sassi pod goro Supergo. Tja se je umaknil po zdravnikovem nasvetu, da se nekoliko odpočije. Bil je zelo izčrpan.

Fantje so se v upanju da je Sassi kje blizu, pognali tja. Povedali so jim, da je Sassi onstran reke Pada. Poti kar ni hotelo biti konca – in deževalo je. Zgrešili so pot. Ko so ljudje videli to množico fantov bloditi po travnikih in vinogradih, so jih vpraševali kam gredo.

Gremo v Sassi, so dejali fantje. Iščemo don Boska. Kje je don Bosko?

V Sassi? Zgrešili ste pot. Vrniti se morate... Toda župnik v Sassi ni don Bosko...

Vendar so nam dejali, da je don Bosko v Sassi. Mora biti tam!

Končno so prišli v Sassi. Bili so do smrti utrujeni, premočeni in lačni. Don Bosku so se zasmilili.

Fantje so mu pripovedovali: Opravili smo duhovne vaje. Dopol dne se končajo, mi pa se želimo spovedati pri vas. Nič nismo povedali svojim predstojnikom, ker smo upali, da se bomo pravočasno vrnili za mašo...

Don Bosko se je začudil. Ganila ga je njihova želja. Z lahkoto jih je prepričal, da bodo lahko šli k obhajilu naslednjega dne, toda spovedi jim ni mogel odreči.

Don Bosko, izčrpan – v kratkem je zbolel za smrtno nevarno boleznijo – je ugodil fantom. Spovedal je fante vse do zadnjega. Dobri župnik, Pietro Abbondoli, je medtem pripravil vse potrebno, da bi potešil lakoto izmučenih fantov.

Kaj pa šolski bratje?

Pri zaključni maši duhovnih vaj je bilo samo nekaj desetih fantov... Ker so šolski bratje imeli zelo radi don Boska, so fantom odpustili pobeg iz zavoda.

Neki šolski brat, ki je pozneje postal asistent vrhovnega predstojnika v Franciji, tedaj pa je bil priča don Boskovega dela pri šolskih bratih v Turinu, je pripovedoval leta 1905 tajniku don Rua, Francesii:

Občudoval sem tega mladega duhovnika z zamišljenim in častitljivim izrazom na obrazu. Privlačeval je vse naše fante, imeli so ga radi in se mu zaupali, ne bi jim ga priporočali. Med nami smo dejali, da mora biti velik božji služabnik. Nekaterikrat je spovedoval tri do štiri ure zaporedoma, potem pa se je poslovil od nas z nasmehom na ustnicah, obdan s fanti, ki so ga počakali, da je nehal spovedovati. Ne morete si misliti, kako me je njegova drža prepričevala o njegovi svetosti.

(G. B. Francesca, Il venerabile don Giovanni Bosco, amico delle anime, str. 17, 71 – prevod, Stanis Kahne,

Za leto otroka: Otrok je srečen ob čuteči materini ljubezni